

TAMPEREEN
YLIOPISTO

***SELVITYS
ETELÄPUISTON
KEHITTÄMIS-
MAHDOLLISUUKSISTA***

3/2011

Tampereen yliopiston
Johtamiskorkeakoulun
Tutkimus- ja koulutuskeskus Synergos

Annika Peltomaa ja Harri Talonen

Sisälllys

1.	Selvitystyön tarkoitus ja toteutus	3
2.	Eteläpuisto ja sen toiminnallinen historia lyhyesti	5
3.	Eteläpuiston kehittämisen yleiset lähtökohdat	6
3.1.	Saavutettavuus	8
3.2.	Maisemallinen ilme	8
3.3.	Monikäyttöisyys ja laajat käyttäjäryhmät	9
3.4.	Ympärivuotisuuden haaste	9
3.5.	Kiintopiste Eteläpuistoon	10
4.	Eteläpuiston sykkivä sydän	11
4.1.	Tapahtuma-areena	11
4.2.	Vierasvenesatama	13
4.3.	Kahvila ja Ravintola	15
4.4.	Paviljonki	15
4.5.	Taidemuseo	16
4.6.	Muumilaakso	16
4.7.	Liikunnan ja vapaa-ajan tukeminen	16
4.8.	Uimala	17
4.9.	Kojut ja toritapahtumat	18
5.	Toimintojen yhteensopivuuden arviointia	19
5.1.	Hahmotelmia toiminnalliseksi kokonaisuudeksi	19
6.	Tapahtumatarjonta	22
6.1.	Urheilu- ja liikuntatapahtumat	23
6.2.	Kulttuuritapahtumat	23
6.3.	Eteläpuiston markkinat tai tori	24
6.4.	Talven tapahtumatarjonta	24
7.	Lyhyen aikavälin (5-8 vuotta) kehittämismahdollisuudet	25
7.1.	Tapahtuma-areenan kehittäminen	25
7.2.	Monitoimikenttien rakentaminen	27
8.	Johtopäätökset ja suositukset jatkotoimenpiteiksi	28
	Lähteet	30

Liitteet

1. Selvitystyön tarkoitus ja toteutus

Tampereen keskustan välittömässä läheisyydessä Pyhäjärven rannalla sijaitseva Eteläpuisto on tällä hetkellä hieman syrjäinen ja vajaakäytössä oleva puisto. Sijaintinsa puolesta se on kuitenkin kaupungin yksi potentiaalisimpia puistoja erilaisten toimintojen sijoittamiselle. Erinomaisen sijaintinsa vuoksi puisto soveltuisi monenlaiseen käyttötarkoitukseen ja monilla eri toimijoilla lienee omat kiinnostuksensa alueen kehittämisen suhteen.

Tampereen keskusta-alueen painopiste on siirtynyt vuosien saatossa Keskustorin itäpuolelle. Tulevaisuuden suunnitelmat Keskusareenan, Ratinan uuden ostoskeskuksen ja radanvarren kehittämisen osalta siirtäneet painopistettä yhä vahvemmin itään. Tasapainoisen keskusta-alueen kehityksen kannalta onkin perusteltua etsiä keinoja, joilla myös keskustan länsipuolen houkuttelevuutta voidaan parantaa. Huomiota tulisi kiinnittää myös perinteisen itä-länsi jäsenyyksen ohella pohjois-eteläsuuntaiseen keskusta-alueen kehittämiseen. Tämä koskee laajemmin Mustanlahden – Hämeenpuiston – Eteläpuiston alueiden tarkastelua. Keskeistä on siis tämän selvityksen kytkeminen muihin kaupungin keskustan ja läntisen keskusta-alueen osasuunnitelmiin, joiden pohjalta on mahdollista tehdä laajempia kokonaissuunnitelmia alueelle.

Kuva 1. Ilmakuva Eteläpuistosta.

Eteläpuiston kehittämisselvitys sai alkunsa Urbanit Kesannot -hankkeen jatkoselvityksenä. Urbanit Kesannot -hankkeessa etsittiin sopivaa paikkaa isolle tapahtuma-areenalle Tampereella. Neljästä paikkaehdotuksesta Eteläpuisto nähtiin lupaavimpana ja tältä pohjalta nähtiin tarpeelliseksi tehdä erillinen selvitys Eteläpuiston kehittämismahdollisuuksista tapahtuma-areenana. Selvityshanke laajeni kuitenkin sisällöltään kartoittamaan myös yleisemmin Eteläpuiston kehittämismahdollisuuksia pitkällä tähtäimellä kokonaissuunnitelman ja arkkitehtikilpailun tueksi.

Selvityksen tarkoituksena on siis tukea Eteläpuiston ja sen lähialueiden suunnittelua ja etsiä ratkaisuja kaupunkikehittämisen laajempiin kysymyksiin. Haastatteleamalla monipuolisesti eri toimialojen edustajia haluttiin kartoittaa eri sidosryhmien ja tahojen näkemyksiä ja ideoita Eteläpuiston kehittämisestä. Sidosryhmien esittämistä keskeisimmistä ideoista ja näkemyksistä on pyritty kokoamaan Eteläpuistoon toiminnallinen konseptihahmotelma, jossa on tarkasteltu myös eri

toimintojen yhteen sovitettavuutta ja toteutettavuutta. Eteläpuiston kehittämistä lähestyttiin näin ollen toiminnallisesta näkökulmasta.

Kyseessä on esikartoitus alueen varsinaisen suunnittelun pohjaksi. Eteläpuiston kohtalo selvinnee lähivuosina, kun alue otetaan kokonaisvaltaisen suunnittelun ja arkkitehtikilpailun kohteeksi. Selvityksen aikafokus on siksi kaksijakoinen:

1. Selvityksen tulosten on tarkoitus palvella myöhemmin toteutettavaa alueen kokonaissuunnitelmaa ja arkkitehtikilpailua eräänlaisena ”toiveiden tynnyrinä”, jonka ideoita voidaan käyttää hyväksi kokonaissuunnitelman laatimisessa pidemmällä aikavälillä.
2. Selvityksessä tuodaan esille toimenpiteitä, joilla Eteläpuiston käytettävyyttä voidaan tehostaa lyhyellä, 5 - 8 vuoden aikavälillä ennen alueen kokonaistarkastelun toteutumista.

Selvitystyöllä on pyritty ratkaisemaan myös laajempia kaupunkisuunnittelun haasteita. Tämän vuoksi on pyritty tekemään kattava tarvekartoitus siitä, millaisia liikunnan, vapaa-ajan, kulttuurin jne. toimintoja Tampereella tarvitaan ja millaiset toiminnot etsivät tällä hetkellä paikkaa. Näistä toiminnoista on valittu tähän selvitykseen ne, joiden sijoittaminen Eteläpuistoon voisi olla tarkoituksenmukaista.

Selvitystyössä haluttiin etsiä siltoja puiston historian ja tulevaisuuden välille ja sen vuoksi selvitystä lähdettiin tekemään tutkimalla ensin hieman Eteläpuiston historiaa kirjallisia ja sähköisiä lähteitä hyödyntäen sekä haastattelujen avulla. Kehittämissideoiden ja näkemyksien kerääminen tapahtui haastatteleamalla yhteensä eri sidosryhmistä yhteensä 23 henkilöä sekä yhtä johtoryhmää (tarkemmat tiedot haastatteluihin osallistuneista ks. Liite 1.). Teemahaastattelut toteutettiin pääasiassa yksilöhaastatteluina, mutta osaan osallistui useampia sidosryhmän edustajia. Lisäksi konsultoitin eri alojen asiantuntijoita selvitystyön edetessä. Tietoa kerättiin poliittisilta vaikuttajilta, päättäviltä viranhaltijoilta sekä muilta asiantuntijoilta ja sidosryhmien edustajilta. Selvitys haluttiin toteuttaa ”laajalla rintamalla” edeten, jotta mahdollisimman monen sidosryhmän näkemykset tulisi kartoitettua jatkosuunnitelmien pohjaksi.

Selvityksen toteutti Tampereen yliopiston Johtamiskorkeakoulun tutkimus- ja koulutuskeskus Synergos lokakuun 2010 – helmikuun 2011 aikana Tampereen kaupungin toimeksiantona osana Luova Tampere -hanketta. Synergosista hankkeeseen osallistuivat tutkija Annika Peltomaa, joka vastasi selvityksen raportoinnista sekä johtaja Harri Talonen. Hankkeessa konsulteina toimivat yhteistyössä tapahtumajärjestäjät Jussi Santalahti ja Riki Huhtala sekä arkkitehdit Kimmo Ylä-Anttila ja Antti Moisala Arkkitehtistudio M&Y:stä. Tapahtumajärjestäjiä konsultoitin tapahtuma-areenaan ja potentiaaliin suur tapahtumiin liittyvissä asioissa. Arkkitehdit puolestaan toivat hankkeeseen asiantuntemuksensa Eteläpuiston visuaaliseen ja arkkitehtoniseen suunnitteluun liittyen.

2. Eteläpuisto ja sen toiminnallinen historia lyhyesti

Eteläpuisto on Hämeenpuiston jatkeena oleva puistoalue Tampereen keskustan eteläpuolella Pyhäjärven rannassa. Pohjoisessa se rajautuu Eteläpuisto-katuun ja Tampereen valtatiehen, idässä Ratinansalmeen. Tampereen valtatie silta yhdistää alueen Ratinan kaupunginosaan. Hämeenpuiston päätteenä olevaa Eteläpuistoa rakennettiin kahdessa vaiheessa vuosina 1915-17 ja 1928-29. Puiston suunnitteli kaupungininsinööri K. Vaaramäki ja rakentamista johti kaupunginpuutarhuri Onni Karsten.

Eteläpuisto sijaitsee kaupungin edustuspaikalla niin maisemallisesti, kaupunkikuvallisesti kuin toiminnallisestikin. Hämeenpuisto yhdistää sen keskusta-alueen pohjoisiin viheralueisiin. Loivassa kaareissa kasvavat puut tasanteen reunalla korostavat Eteläpuiston merkitystä Hämeenpuiston maisemallisena päätteenä. Puiston yleissommitelma on kärsinyt Tampereen valtatie leikattua sen irti Hämeenpuistosta ja vilkas autoliikenne heikentää paikan viihtyisyyttä.

Kuva 2. Eteläpuiston paviljonki.

Vielä vuonna 1897 Eteläpuisto palveli venäläisten sotilaiden kasvimaana ja kellareina, vuonna 1918 puistossa kasvatettiin lanttua ja perunaa. Vuonna 1924 puistoon rakennettiin klassillistyylinen, pyöreä soittolava, jonka tilalle pystytettiin Wäinö Aaltosen suunnittelema Osuustoiminta-muistomerkki vuonna 1950.

Kolme vuotta myöhemmin puisto sai toisenkin veistoksen Yrjö Liipolan tekemän F. Klingendahlin rintakuvan. Rantatasanne on täyttömaata, jossa 1900-luvun alussa on toiminut jonkinlaista teollisuutta, mahdollisesti saha. 1950 - 60-luvulla kenttä on toiminut speedway-ratana. Sitä varten rinteeseen oli rakennettu katsomo. 1970-luvulla radan rannanpuoleinen kulma murtui ja maavalli luisui Pyhäjärven rotkovajoamaan.

Sittemmin kenttä on toiminut lähikoulujen urheilukenttänä. Nykyisin Eteläpuiston rantaosa on lähinnä tilapäisluonteisessa käytössä. Vanha speedway-rata toimii pääasiassa koiraharrastajien agility -harjoittelupaikkana ja harrastelijapesäpalloilijoiden pelipaikkana ja sinne on sijoitettu myös sirkus. Rannassa sijaitsee veneiden lastauslaituri ja sorakenttä toimii veneiden talvisäilytyspaikkana. Pysäköintialue puistossa palvelee mm. koiran ulkoiluttajia, mutta myös pitkäaikaispysäköintiä. Sillan alla sijaitsee torimyyjien kärryjen säilytystila. 1980-luvulla Pyhäjärven rantaan rakennettiin kävelyreitti, joka yhdistää Eteläpuiston kaupunkilaisten ulkoilureittinä Pyynikin jatkeeksi.

Pirkanmaan musiikkiopiston eteläpuolella ylätasanteella sijaitsee sorapintainen pallokenttä, jossa talvisin on jääkiekkokenttä ja pienten lasten luistinrata. Tamperelaiset tuntevat kentän myös nimellä Mummukoppa, ja paikalla oli aiemmin historiallisesti merkittävä jääkiekkokaukalo. Kesäisin kentän käyttäjäryhmiä ovat mm. petanquen pelaajat sekä lentopalloilijat.

Kuva 3. Palomäen uimalaitos.

Eteläpuiston historiaan liittyy läheisesti myös Tampereen ensimmäinen kansanuimala, Palomäen uimalaitos. Koulukadun päähän Pyhäjärven rantaan valmistui vuonna 1908 puinen uimalaitos laitureineen, hyppytorneineen ja uimaratoineen. Laitosta käyttivät Tampereen Uimaseura sekä Työväen Uimarit. Vuonna 1957 valmistunut Pyykin uimahalli korvasi pian Palomäen uimalaitoksen, joka toimi vuoteen 1962. Entisen Palomäen uimalan paikalla säilytetään nykyisin soutuveneitä.

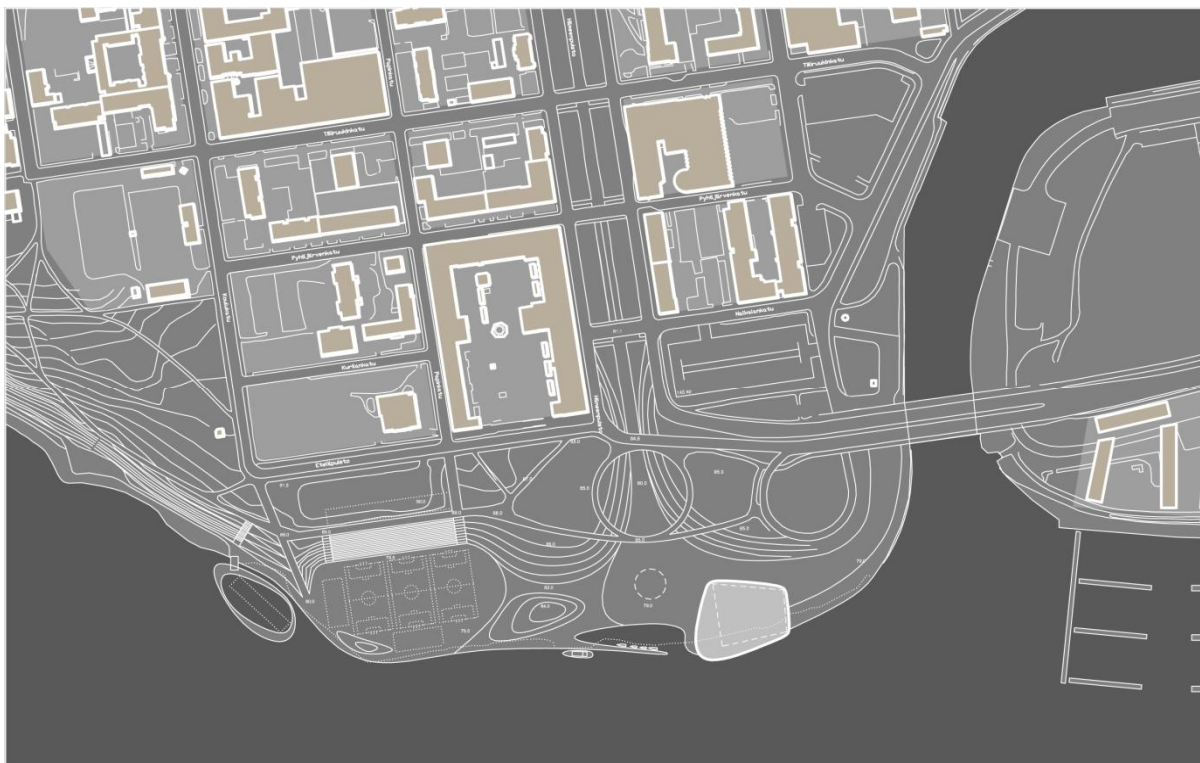
(Lähteet: <http://www.tampere.fi/tiedostot/5yCljF2Hf/puistohistoriikki.pdf>, Tampereen kaupungin kaavoitusyksikkö 2004, Valoa Design 2009.)

3. Eteläpuiston kehittämisen yleiset lähtökohdat

Tulevaisuuden Eteläpuisto miellettiin tehdyissä haastatteluissa vahvasti puistoalueena, joka toimisi kaupunkilaisten ulko-olohuoneena, vapaan oleskelun ja omatoimisen liikunnan paikkana. Puiston toimintojen tulisi suuntautua lähinnä laajoille käyttäjäryhmille, lapsiperheille ja urheiluseuroihin kuulumattomille liikkujille. Eteläpuiston todettiin soveltuvan hyvin myös suurten yleisö tapahtumien areenaksi.

Puiston ala- ja yläkenttien sekä historiallisesti merkittävän Hämeenpuiston päädyssä sijaitsevan puisto-osuuden säilyttäminen virkistyskäytössä ja puistomaisena koettiin tärkeänä. Eteläpuiston rantareitin kunnostamisella voidaan Pyykin ulkoilumaastot yhdistää rantareitiksi aina Hatanpäälle ja Pirkkalaan saakka. Puistoalueen säilyttäminen nähtiin tärkeänä Tampereen keskustan länsipuolen viheralueiden vähäisyyden vuoksi. Ratinanrannan rakentuminen tiiviiksi asuinalueeksi lisää tarvetta säilyttää keskustan ranta-alueita kaikille avoimina viher- ja virkistysalueina. Eteläpuistoa haluttiinkin kehitettävän kaupunkilaisten lähiliikunnan ja vapaan harrastamisen paikkana sekä ulko-olohuoneena.

Asuntotuotannon toivottiin keskittyvän Eteläpuiston läheisyyteen entisen kulkutautisairaalan eli musiikkiopiston tontille ja esimerkiksi Nalkalan alueelle. Puiston alaosaan tarvitaan kuitenkin ”ympäri vuotisesti sykkivä sydän” jolla alue saataisiin elinvoimaiseksi – jokin julkinen rakennus tai palvelukokonaisuus puiston alaosaan lisäisi alueen houkuttelevuutta.

Kuva 4. Luonnoskartta Eteläpuiston puistomaisista mahdollisuuksista.

Haastatteluissa vapaan ideaosuuden lopputuloksena syntyi erittäin laaja ja monipuolinen kehittämisideoiden kokonaisuus (ks. liite 2. kaikista esille tulleista ideoista). Eteläpuistoon parhaiten soveltuvat ja yksimielisimmän kannatuksen haastateltujen keskuudessa saaneet ehdotukset esitellään raportissa vielä myöhemmin tarkemmin. Seuraavassa kuvassa esitellään niitä perusasioita ja lähtökohdita, joille Eteläpuiston kehittämisen halutaan pohjautuvan.

Kehittämisen lähtökohdat

- Saavutettavuuden parantaminen
- Maisemallisten näkökulmien huomioiminen
- Kaikkien kaupunkilaisten puisto ja monikäyttöiset rakenteet
- Ympärivuotista elämää Eteläpuistoon
- Monikäyttöiset rakenteet
- Kiintopisteeksi julkinen rakennus vetovoimaisuuden takaamiseksi

Kuva 5. Kehittämisen lähtökohdat.

3.1. Saavutettavuus

Eteläpuistoa kuvailtiin haastatteluissa puistoksi, joka on keskeisestä sijainnistaan huolimatta syrjässä. Eteläpuiston saavutettavuus on tällä hetkellä huono, sillä puisto sijaitsee liikenteellisesti hankalassa paikassa etenkin jalankulkijoiden sekä kevyen liikenteen kannalta ja tämän lisäksi se on julkisen bussiliikenteen ulottumattomissa. Yhteys Laukontorilta Eteläpuistoon kuvailtiin tällä hetkellä luotaantyöntäväksi ja alikulkua Ratinan sillan alta epämääräiseksi. Puiston arkista käyttöä rajaavatkin merkittävästi syrjäisyys ja turvattomuuden tunne jalankulkijoiden ja kevyenliikenteen osalta. Tampereen valtavyylä puolestaan katkaisee liikenteellisesti Hämeenpuiston ja Eteläpuiston välisen yhteyden ja liikenteen ajonopeudet aiheuttavat vaaratilanteita Eteläpuistoon vievässä risteyksessä.

Saavutettavuuden ongelmaan ratkaisuksi ehdotettiin muun muassa seuraavia toimenpiteitä:

- Alikulkusillan rakentamista Hämeenpuistosta Eteläpuistoon
- Rantabulevardin kunnostamista Laukontorilta Eteläpuistoon:
 - Tyhjen kenttäalueiden käyttötarkoituksen selventäminen
 - Rantareitin siistiminen ja valaistuksen laittaminen kuntoon – yhteys Pyynikiltä Eteläpuiston kautta aina Hatanpäälle asti
- Liikenteen uudelleenorganisointi:
 - Autojen ajonopeuksien hidastaminen Tampereen valtavyylällä ja Hämeenpuistossa
 - Keskustan ohikulkuliikenteen ohjaaminen muualle, esim. Ratapihankadun kautta
 - Hämeenpuiston poikittaisliikenteen vähentäminen ja uudelleenjärjestelyt
- Esteettömyyden huomiointi suunnitelmissa ja toteutuksessa
- Raitiovaunuliikenteen kahdeksikkoradan rakentaminen keskustan alueelle
 - Reitti, joka kulki myös Eteläpuisto – Ratinanranta – Keskusareena välillä

Alikulkusillan suunnittelussa tulisi vaalia avaria ratkaisuja tunnelimaisuuden minimoimiseksi. Viihtyisä ja avara alikulku yhdistäisi Eteläpuiston uudelleen osaksi Hämeenpuistoa (ks. Kuva 4.).

Turvattomuuden tunnetta voidaan vähentää rakentamalla asuinrakennuksia puiston ja kulkureittien lähelle esim. Nalkalaan ja musiikkiopiston tontille. Turvattomuuden tunteeseen vaikuttaa myös itse puiston aktiivisuus ja siksi esim. juniorijalkapallokentät Eteläpuiston alueella vahvistaisivat turvallisuutta alueella.

Liikenteen uudelleenorganisointiin liittyvät ehdotuksen tähtäävät jalankulkijoiden ja kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseen ja kulkemisen helpouteen Hämeenpuistosta Eteläpuistoon. Ajonopeuksia on jo hidastettu Hämeenpuistossa, mutta samaa toimenpidettä toivottiin myös Tampereen valtavyylälle Ratiinaan. Hämeenpuiston liikennemääriä voidaan purkaa myös muille ohitusreiteille. Hämeenpuiston bulevardimaisuus paranisi ja sinne voitaisiin sijoittaa esim. uusia kahviloita.

Esteettömyyden huomioiminen on ensisijaisen tärkeää Eteläpuiston kehittämisessä, jotta puisto voi toimia aidosti kaikkien kaupunkilaisten ulko-olohuoneena. Esteettömyydestä hyötyvät niin lapsiperheet, vanhukset kuin liikuntarajoitteisetkin. Lisäksi tulevaisuuden raideliikenteen suunnitelmissa tulisi ottaa huomioon Eteläpuiston mahdollisuus raitiovaunupysäkinä Keskusareenan ja Hämeenpuiston välillä.

3.2. Maisemallinen ilme

Arkkitehtonisesti tulee ottaa huomioon myös se, että miltä Eteläpuiston rantaviiva näyttää tulevaisuudessa Pyhäjärveltä ja Hatanpään suunnasta katsottuna. Tavoitteena voisi pitää kaupungin tavanomaisesta, laatikkomaisesta silhuetista poikkeavaa muotoa, ehkäpä jonkinlaisen maamerkin rakentamista rantaan. Asuinrakentaminen tulisi toteuttaa niin, että se integroituu maisemallisesti ympäristöönsä. Eteläpuiston kokonaissuunnittelussa tulee yhtenä lähtökohtana pitää siis

maisemallisen ilmeen huollittelua myös järven suunnasta katsottuna, eikä kiinnittää huomiota pelkästään näkymään kaupungista päin katsottuna.

Rantojen puistomaisuudella on suotuinen vaikutus kaupungin mikroilmastoon, sillä rantapuistot vähentävät olennaisesti Tampereen keskusta-alueen tuulisuutta. Tämän vuoksi on suositeltavaa, että Eteläpuiston puusto säilytettäisiin pääosin ennallaan. Puistomaisuuden säilyttäminen oli muutenkin yleisesti tärkeänä koettu tavoite. Puistoalue haluttiin pääasiassa säilyttää julkisena tilana ja sinne sopisi jokin julkinen rakennus tai palvelukokonaisuus. Asuntotuotannon nähtiin yleisesti ottaen sopivan Eteläpuiston takana olevalle musiikkiopiston tontille sekä Nalkalaan.

Eteläpuiston alaosa on lähes täysin vanhaa täyttömaata. Rantaviivan muokkaus entisen speedwayradan kohdalla ei siten ole ongelmallista maisemahistoriallisesta näkökulmasta. Vesialue on Tampereen kaupungin omistuksessa, joten rantaviivan muuttaminen ei vaadi ylimääräisiä toimenpiteitä sen osalta. Täyttömaarakentamisen mahdollisuutta selvitettiin, mutta sen todettiin olevan taloudellisesti melko kallista ainakin tapahtuma-areenan laajentamisen osalta johtuen veden kovasta virtauksesta, rannan syvyydestä (ks. liite 3.) sekä järven pohjan saastekerrostumista.

Lisäksi maanmuokkauksen ja kiinteiden rakenteiden suunnittelun osalta huomioitavaa on, että Eteläpuistossa todettiin mahdollisesti sijaitsevan teollisuushistoriallisia paikkoja, jotka ovat arkeologisesti kiinnostavia. Asia on hyvä selvittää museotoimen kanssa ennen kuin suurempia muutostöitä alueella aletaan toteuttaa.

3.3. Monikäyttöisyys ja laajat käyttäjäryhmät

Yleinen käsitys Eteläpuiston kehittämisestä oli, että toimintaa ja toimintoja tulisi suunnata erityisesti 6-12-vuotiaille lapsille sekä urheiluseuroihin kuulumattomille harrastus- eli ”höntsyporukoille”. Jotta liikunta- ja viheralueet saadaan mahdollisimman aktiiviseen käyttöön, tulee toimintojen perustua monikäyttöisyyteen. Monikäyttöisyys tarkoittaa alueen ja kiinteiden rakenteiden sopivuutta niin liikunnan, vapaa-ajan vieton kuin kulttuurinkin tarkoituksiin. Käytännössä monikäyttöisyys voi tarkoittaa muun muassa:

- Useille urheilulajeille soveltuvia monitoimikenttiä
- Avointa viheraluetta, joka soveltuu tapahtumien järjestämiseen sekä liikuntaan
- Muunneltavaa esiintymis-, yleisötapahtuma- ja liikuntatilaa

Eteläpuisto nähtiin selkeän yksimielisesti laajojen käyttäjäryhmien virkistysalueena. Kohderyhmäksi määriteltiin yleisimmin lapsiperheet, seniorikansalaiset sekä muu kaupunkiväestö. Puiston toimintojen rajaamista vain tietyille käyttäjäryhmille kuten pelkästään urheiluseuroille pidettiin epätoivottuna. Laajojen käyttäjäryhmien palveleminen on mahdollista vain suunnittelemalla puiston tarjoamat palvelut ja toiminnot muunneltaviksi ja monikäyttöisiksi.

3.4. Ympärivuotisuuden haaste

Kesäajan toimintojen kehittäminen on Eteläpuistossa vaivatonta, kuten luvussa 4 tulee esille, mutta alueen elävöittäminen aktiiviseksi puistoksi talviaikaan nähtiin haasteellisena. Eteläpuisto on nykyisin todella vähäisellä käytöllä Mummukopan kenttää lukuun ottamatta talvisin. Alue houkuttelee pelkästään Pyynikille matkaavia satunnaisia ulkoilijoita. Jos aluetta halutaan kehittää ympärivuotisesti vetovoimaiseksi, tulee miettiä:

- Kiinteiden rakennusten roolia ympärivuotisuuden vahvistajana
- Liikuntapaikkoja, jotka sopivat myös talviliikuntaan
- Erilaisten talvitapahtumien mahdollisuuksia
- Toimintatapoja kuten talviurheiluvälineiden vuokraus kuntalaisille

3.5. Kiintopiste Eteläpuistoon

Kaupunkisuunnittelussa Tampereen keskusta-alueen kehittämisen haasteena on tällä hetkellä palvelutarjonnan kehittäminen tasapainoisesti itä-länsisuunnassa sekä koko läntisen keskusta-alueen ja Hämeenpuiston elävöittäminen. Ratinan kauppakeskus, Tampereen Kansiareena ja muut keskustan kehittämis- ja rakennushankkeet siirtävät keskustan painopistettä edelleen Hämeensillan itäpuolelle ja ajankohtaiseksi tulee pohtia, kuinka keskusta-alueen palvelutarjontaa voidaan täydentää myös länsipuolella. Tässä tilanteessa erityisen mielenkiintoinen kohde on Eteläpuisto ja sen lähialueet, sillä kyseessä on epäilemättä yksi keskusta-alueen arvokkaimmista rakentamattomista alueista.

Keskustan länsipuolen kehittäminen vaatii kokonaisvaltaista tarkastelua, mutta Eteläpuiston osalta olennaiseksi muodostuu kysymys suurista ihmisvirtoista kaikkina vuodenaikoina houkuttelevien aktiviteettien ja rakenteiden sijoittamisesta alueelle.

Keskusta-alueen palvelutarjonnan tasapainottamiseksi ehdotettiin:

- Julkisen rakennuksen tai muun palvelutarjonnan sijoittamista Eteläpuistoon
 - Uusi maamerkki Eteläpuistoon
- Asuinrakennusten rakentamista Eteläpuiston läheisyyteen
- Tapahtuma-areenan kehittämistä

Ympäri vuotisesti ihmisiä Eteläpuistoon houkuttelevaksi kiintopisteeksi koettiin soveltuvan parhaiten erilaiset palvelut. Eteläpuiston viheralueiden toivottiin pysyvän julkisena tilana ja tämän vuoksi asuntotuotannon tulisi sijoittua puiston lähialueisiin. Itse puistoon sopisi kiintopisteeksi erinomaisesti jokin julkisia tai yksityisiä palveluita tarjoava toiminto tai rakennus. Seuraavassa kappaleessa esitellään tarkemmin näkemykset siitä, millainen palvelutarjonta tai rakennus sopisi Eteläpuistoon.

4. Eteläpuiston sykkivä sydän

Eteläpuiston houkuttelevuutta lisääisi haastattelujen mukaan jonkinlainen kiinteä rakennus tai palvelukokonaisuus, joka toimisi puiston maamerkinä alikulkusillan yhdistämän Hämeenpuiston päätteeksi. Kiintopiste nähtiin julkisena rakennuksena ja palvelukokonaisuutena, joka houkuttelisi säännöllisiä kävijävirtoja Eteläpuistoon ympäri vuoden.

Kuvassa 6. esitellään keskeisimmät ideat siitä, millaisen kiintopisteen Eteläpuisto tarvitsee. Koska selvitystyön tarkoituksena ei ollut tehdä liian pitkälle johdettuja suunnitelmia, esitellään ideat ensin yksittäisinä toimintoinaan. Näin haluttiin luoda eräänlainen ideapaletti, josta voidaan suunnittelutyön myöhemmässä vaiheessa ideoita yhdistelemällä ammentaa vaihtoehtoisia toimintokonsepteja.

Eteläpuiston kiintopisteeksi...

- Tapahtuma-areena
- Vierasvenesatama
- Kahvila ja Ravintola
- Paviljonki
- Taidemuseo
- Muumilaakso
- Liikunnan ja vapaa-ajan tukeminen
- Uimala
- Kojut ja toritapahtumat

Kuva 6. Eteläpuiston kiintopisteet.

Selvityksen toteutus perustuu osaltaan myös laajemmalle tarvekartoitukselle asioista, joita Tampereelta koettiin puuttuvan ja joiden tarve on mahdollisesti ollut pitkäaikainen. Näistä ajatuksista on raportoitu ne, joiden sijoittamisen Eteläpuistoon voidaan olettaa olevan mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Selvityksen jatkotoimenpiteeksi suositellaan tehtäväksi syvällisempi selvitys seuraavaksi esitellyistä ideoista.

4.1. Tapahtuma-areena

Entisen speedway-radan alueella järjestetty Sauna Open Air -festivaali oli useiden selvitykseen osallistuneiden mielestä puiston parasta käyttöä tällä hetkellä. Suuret yleisötapahtumat ovat kaupungille taloudellisesti merkittäviä ja monipuolinen kulttuuritarjonta kuuluu suuren kaupungin imagoon. Suurtapahtumat painottuvat kuitenkin pääosin kesäkauteen, joten Eteläpuiston ympärivuotinen houkuttelevuus tarvitsee tapahtumien ohelle tuekseen pysyvämpiä rakenteita.

Eteläpuiston tapahtuma-areenan ehdoton vahvuus on sen sijainti kävelymatkan päässä kaupungin keskustasta, rautatieasemalta ja linja-autoasemalta. Alueen pinnanmuodot tekevät lisäksi aitaamisen helpoksi.

Kannattavuuden näkökulmasta suuren musiikkitapahtuman vähimmäiskävijämäärä on 15 000 henkilöä ja Eteläpuistoon saadaan asianmukaisella organisoinnilla mahtumaan juuri ja juuri tarvittava ihmismäärä.

Kuva 7. Ilmakuva Sauna Open Air -tapahtumasta.

Tapahtumajärjestäjien puolelta on esitetty toive Eteläpuiston kehittämisestä tapahtuma-areenana niin, että tapahtumien osanottajamääriä voitaisiin lisätä jopa 30 000 - 50 000 kävijään. Tampereelta puuttuu kokonaan tämän kokoluokan ulkoilmatapahtumille (pl. stadiontapahtumat) soveltuva paikka.

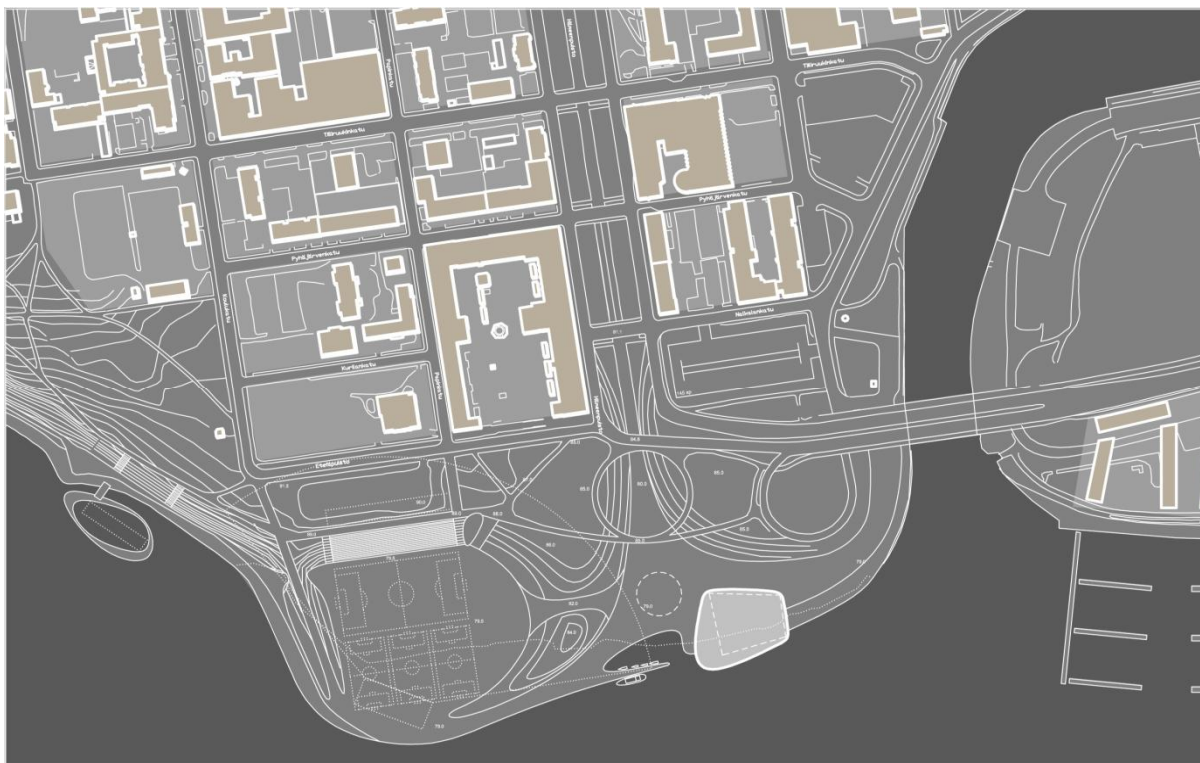
Kesäkauden yli 30 000 kävijän musiikkitapahtumien kokonaispotentiaaliksi arvioitiin 5-6 vuositista tapahtumaa. Tämänhetkisistä Tampereen kesäkauden musiikkitapahtumista Sauna Open Air, Tammerfest ja mahdollisesti Keskustorin oluttelat sopivat Eteläpuistoon. Näiden lisäksi arvioitiin, että Tampereelle voisi todennäköisesti tulla 2-3 uutta tapahtumaa. Selvityksen mukaan eräitä toimijoita kiinnostaa uuden, nykyisiä suuremman festivaalin järjestäminen Tampereella, mutta tällä hetkellä noin 50 000 kävijän tapahtumalle ei kaupungissa ole paikkaa.

Eteläpuiston kehittäminen suurten ulkoilmatapahtumien tarpeita vastaavaksi edellyttäisi entisen speedway-radan maa-alueen laajentamista Pyhäjärven täyttömaarakentamisella. Alueen laajentaminen todettiin kuitenkin käytännössä hankalaksi ja varsin kalliiksi lyhyen aikavälin toimenpiteeksi johtuen seuraavista tekijöistä:

- Pyhäjärven pohjassa olevat saastekerrostumat
- Veden virtaus erittäin voimakasta ja se kuluttaa maa-ainesta
 - Osa entisestä speedway-radasta on jo kerran vajonnut Pyhäjärveen
- Ranta pääosin liian syvää (ks. syvyyskartta liite 3.)

Selvitystyön tuloksena voidaankin todeta, että täyttömaalla alueen laajentaminen ei liene taloudellisesti eikä ympäristönäkökulmasta perusteltua. Mikäli kaupunki on kuitenkin valmis sijoittamaan alueen laajentamiseen, kannattaa laajennuksesta laatia tarkempi suunnitelma kustannusarvioineen.

Tapahtuma-areenan kehittämisessä otettiin selvityksessä lähtökohdaksi nykyisen noin 15 000 kävijän maksimikapasiteetti.

Kuva 8. Laajennettu tapahtuma-areena.

Suurtapahtumien yksi keskeinen ulkoisvaikutus on melun leviäminen lähiympäristöön. Ratinan stadionin ja Eteläpuiston kohdalla haasteelliseksi tilanteen tekee Ratinanrantaan jo valmistuneet ja Eteläpuiston läheisyyteen mahdollisesti tulevaisuudessa rakennettavat asuinalueet. Eteläpuistossa haasteena on lähiasukkaiden kokemien meluongelmien ohella myös äänen kantautuminen Pyyrikin kesäteatterille. Lisäksi Ratinan stadionin ympäristön ”umpeenrakentuminen” hankaloittaa jatkossa suur tapahtumien järjestämistä huoltoreittien tukkeutumisen ja huoltoalueiden kutistumisen vuoksi.

Koska suur tapahtumat ovat kaupungille taloudellisesti ja imagon kannalta merkittäviä, on välttämätöntä miettiä pitkän tähtäimen ratkaisuja siihen, kuinka suurten, yli 30 000 kävijän ulkoilmatapahtumia voitaisiin tulevaisuudessa järjestää Tampereella. Kuvassa 8 on havainnekuva Eteläpuistosta ja 50 000 kävijän tapahtuma-areenan vaatimista puitteista.

4.2. Vierasvenesatama

Selvityksessä yksimielisimmän tuen taakseen saanut kehittämisidea oli vierasvenesataman sijoittaminen Eteläpuistoon. Turvallisuuskulmasta vierasvenepaikkojen ja tankkauspuoleen siirtäminen pois Ratinan suvannosta on perusteltua, koska uuden suvannon sillan vuoksi korkeilla nopeuksilla kulkevat laivat eivät pysty väistämään muuta veneliikennettä. Vierasvenepaikat ovat nykyisin täydessä käytössä ja paineita paikkojen lisäämiselle on. Koska lisäpaikkoja ei turvallisuussyistä voida sijoittaa Ratinan suvantoon, on vierasvenesatama Eteläpuistossa suositeltava ratkaisu.

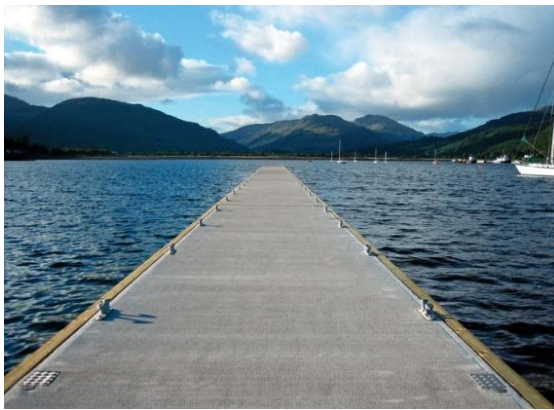
Vierasvenepaikat palvelisivat edelleenkin torilla käyviä veneilijöitä sijaintinsa puolesta, mutta samalla se toimisi yöpymispaikkana venematkailijoille. Kaukaisimmat venematkailijat tulevan nykyisin jopa Hämeenlinnan takaa. Tällaiset pitkänmatkan veneilijät yöpyvät usein 2-3 yötä Tampereella. Näsijärven ja Pyhäjärven välisen uittotunnelin avaaminen veneiden kuljetukseen todennäköisesti vuonna 2012 tullee lisäämään venematkailua Pyhäjärven puolella. Lisäksi vihreiden arvojen yleistymisen uskottiin lisäävän esim. työmatkaveneyä. Otettiinpa selvityksessä esille myös vesibussiliikenteen uudelleen henkiin herättämisen idea; työmatkat voitaisiin tulevaisuudessa taittaa TKL:n vesibusseilla ja yhtenä pysäkinä olisi Eteläpuisto.

Kuva 9. Satamalaituri Tampereella.

Tarvetta on noin 100 venepaikan satamalle. Käytännössä vierasvenesatama tulee sijoittaa Eteläpuiston rannassa sijaitsevan betonilaiturin länsipuolelle entisen speedway-radan oheen. Satama on mahdollista toteuttaa esim. kahtena pistolaiturina. Satamalaiturit ovat nykyisin usein puurakenteisia ja esteettisesti miellyttäviä. Laiturit ovat niin vankkarakenteisia, että niiden päälle on mahdollista ajaa raskaallakin kalustolla esim. tapahtumien aikaan Eteläpuistossa.

Vierasvenesataman peruspalveluita ovat veneiden vedentyhjennyspiste, tankkauspiste, vessat, suihkut ja sauna. Näitä saniteettitiloja voidaan hyödyntää myös tapahtumien yhteydessä huoltotiloina, jos Eteläpuisto pysyy tulevaisuudessakin suurten yleisötapahtumien areenana. Lisäksi sataman yhteyteen olisi luonnollista sijoittaa kahvila- ja ravintolapalveluita.

Kuva 10. Aallonvaimennin.

Vierasvenesataman rakentaminen edellyttää myös aallonvaimentimen rakentamista sataman länsipuolelle. Aallonvaimentimen tulee olla hieman kaareva, bumerangin mallinen ja se voidaan toteuttaa kelluvana laituriratkaisuna. Kelluvaa rakennetta voidaan perustella ensinnäkin kustannussyillä, toisaalta Pyhäjärven syvyys sekä pohjan saastekerrostumat tekevät täyttömaarakentamisesta hyvin haastavaa. Kelluvan aallonvaimentimen arvioitiin maksavan noin 500 000 euroa.

Aallonvaimennin on mahdollista sijoittaa myös hieman etäämmälle niin, että se suojaisi samalla entisen Palomäen uimalan kohdan. Tämän avulla olisi mahdollista ottaa ranta uudelleen uimakäyttöön joko tavallisena rantana tai uimalatyypisenä puulaiturein aidattuina altaina. Laiturirakenteisen uimapaikan rakentamisen aallonvaimentimen suojaan arvioitiin maksavan noin 10 000 – 20 000 euroa, mikä on huomattavasti edullisempi ratkaisu kuin varsinaisen maauimalan rakentaminen.

Aallonvaimentimen rakentaminen vähentää myös nykyisen betonilaiturin kohdalla olevaa virtausta, joka tällä hetkellä estää laivojen pysähtymisen Eteläpuistossa. Näin voitaisiin ottaa reittiliikenteen käyttöön myös Eteläpuiston laivapysäkki ja sieltä käsin voitaisiin liikennöidä pikkuristeilyitä välillä Eteläpuisto – Viikinsaari – Hatanpää. Tällaiset pikkuristeilyt ovat Pyhäjärven ehdoton matkailuvaltti, sillä Näsijärven puolelta ei löydy samanlaisia ”keitaita” lyhyitä laivaristeilyitä varten. Edullinen laivalinja esim. Eteläpuiston, Viikinsaaren ja Hatanpään välillä olisi potentiaalisesti suosittu linja niin kaupunkilaisten kuin turistienkin keskuudessa. Linjan päätepysäkkinä toimisi Eteläpuisto, jonka satamaravintolassa matkailijat voisivat nauttia lisää järvimaisemasta.

Lisäksi itse aallonvaimenninta voidaan käyttää kalastuslaiturina, joka sopii laiturirakenteen vuoksi hyvin myös liikuntaesteisille harrastelijakalastajille. Pyhäjärvi on erinomainen kalastusjärvi joten aallonvaimennin palvelisi hyvin alueen kalastusharrastelijoita.

4.3. Kahvila ja Ravintola

Kuva 11. Kelluva terassi.

Tampereella on niukalti rannassa sijaitsevia ravintoloita, kahviloita ja terasseja ottaen huomioon kaupungin sijainnin järvien äärellä. Eräänä paljon kannatusta saaneena ideana Eteläpuistoon ehdotettiin rantakahvilaa ja -ravintolaa. Terassi upealla järvinäkymällä Tampereen yhdessä aurinkoisimmista paikoista houkuttelee varmasti ihmisiä Eteläpuistoon viettämään kesäpäivää.

Pelkän kahvila- tai ravintolatoiminnan kannattavana pitäminen ympärivuotisesti voi osoittautua kuitenkin ongelmaksi Eteläpuiston jalankulkijoiden ohikulkuliikenteen vähäisyyden vuoksi. Kahvila- ja ravintolatoiminta tarvitseekin tuekseen ympärivuotisia tapahtumia ja muita toimintoja.

Kuva 12. Café Carusel Helsingissä.

Kuva 13. Café Ursula Helsingissä.

4.4. Paviljonki

Ajatus Paviljongista Eteläpuistossa ammentaa syntynsä menneisyydestä, jolloin Eteläpuistossa sijaitsi Hämeenpuiston jatkeena laululava. Paviljonki hahmotettiin selvityksessä tilaksi, joka on muunneltava, pienempiä tai suurempia käyttäjäryhmiä palveleva, kulttuurin, musiikin ja erilaisten tapahtumien paikka. Ideat paviljongista vaihtelivat yksinkertaisemmasta laululavasta aina suureen, 3 000 hengen kulttuuri- ja tapahtumatilaan.

Paviljongin tilatarjontaa hahmotettiin seuraavasti:

- 2 000 – 3 000 hengen tapahtumahalli
 - Messut, kongressit, näyttelyt, teatterit, konsertit
- 200 – 300 henkilön auditoriotila
- Liikuntatila
- Tanssipaviljonki

Selvityksen mukaan Tampereelle tarvitaan lisää tapahtumatilaa. Tampereelta puuttuu tällä hetkellä noin 2 000 – 3 000 henkilön tapahtuma-, kongressi- ja messutila. Tämän kokoluokan tilasta tulee selvityksen mukaan jatkuvasti kyselyitä kaupungille, mutta kysyntään ei voida vastata.

Tampereen Messu- ja urheilukeskuksen kerrottiin olevan nykyisin jo niin runsaassa käytössä, että tilannetta kuvailtiin hankalaksi. Vaikeaksi tilanne on koitunut etenkin liikuntapalveluiden osalta, sillä tilat ovat ahkerassa messukäytössä. Muutenkin Messu- ja urheilukeskus tarjoaa hieman eri

kokoluokan tapahtumatilaa: A-hallin kapasiteetti on 10 800, B-hallin 1 000, C-hallin 4 000 ja D-hallin 2 200 henkilöä.

Tampere-talon Sorsapuistosaliin puolestaan mahtuu yhtenäiseen tilaan 1 000 – 1 500 henkilöä, lisäksi muita tiloja eri kerroksista yhdistämällä saadaan Tampere-taloon mahtumaan yhteensä 3 000 henkilöä. Tällöin tila on tosin hajanainen eikä sovellu kaikenlaisiin tilaisuuksiin kuten konserttien järjestämiseen.

Tullikamarin Pakkahuone puolestaan voidaan yhdistää seinän takana olevaan Klubiin ja yhdistettynä tilan kapasiteetti nousee 1 500 henkilöön.

Lisäksi Tampereella on pulaa noin *250 henkilön auditoriotilasta*. Muunneltavana tilaratkaisuna voitaisiin yhdistää saman katon alle sekä auditoriotilaa että muunneltavaa hallitilaa erilaisille tapahtumille ja miksei liikuntapalveluillekin.

4.5. Taidemuseo

Eräiden tulevaisuuden näkymien mukaan Hämeenpuisto nähdään Euroopan pisimpänä taidebulevardina, jonka päässä Eteläpuistossa sijaitsee taidepuisto ja taidemuseo. Taidebulevardin ja taidepuiston tarjonnan voi jakaa pysyviin sekä vaihtuviin taideteoksiin. Taide voi olla esillä myös joidenkin teemojen mukaisesti. Eteläpuistoa on pohdittu yhtenä mahdollisena sijoituspaikkana Sara Hildénin taidemuseolle ja Tampereen taidemuseolle. Maisemallisesti Eteläpuisto soveltuu taidemuseon ympäristöksi erinomaisesti ja sijainti keskustaan nähden on kohtalaisen hyvä.

4.6. Muumilaakso

Pääkirjasto Metson tiloissa toimiva Muumilaakso joudutaan uudelleensijoittamaan remontin vuoksi. Eteläpuisto loisi myös Muumilaaksolle upeat maisemalliset puitteet, mutta sijainti on nykyiseen verrattuna hieman syrjäisempi. Toisaalta, muumilaakso ja teemaan sopiva perhepuisto olisivat matkailun näkökulmasta houkutteleva yhdistelmä. Esimerkiksi Särkänniemen ja Muumilaakson välille voitaisiin luoda synergiaa kytkemällä ne toisiinsa lapsiperheiden "elämysten raittina".

4.7. Liikunnan ja vapaa-ajan tukeminen

Eteläpuiston halutaan palvelevan tulevaisuudessakin kaikkia kaupunkilaisia matala kynnyksen liikuntapaikkana, sillä Tampereella on arviolta 160 000 urheiluseuraan kuulumatonta potentiaalista kuntoilijaa. Etenkin ns. höntsyporukoiden sekä 6-12-vuotiaiden lasten joukkuelajien harjoittelun tukeminen nähtiin tärkeäksi kehittämiskohteeksi Tampereella. Kaupunkilaisten omaehtoisen liikkumisen mahdollisuuksia mietittäessä keskustan alueella katseet kohdistuvat väistämättä Eteläpuistoon ja Pyynikille. Eteläpuistoon sopii erinomaisesti laadukkaat, eri joukkuelajeille sopivat monitoimikentät.

Kuva 14. Vapaata oleskelua Kirjurinluodossa.

Tampereen keskusta-alueelle toivottiin myös lisää vapaaseen oleskeluun tarkoitettuja viheralueita, joissa perheet, rakastavaiset ja kaveriporukat voisivat viettää aikaansa piknikillä, puistopelien, auringonoton ja muun rentoutumisen merkeissä. Aurinkoinen ja lämmin Eteläpuisto tarjoaa upeat puitteet kaupunkilaisten ulko-olohuoneeksi.

Haastatteluissa toivottiin, että viheralueiden ja veden läheisyyden sosiaaliset vaikutukset ja vaikutus mielenterveyden edistämiseen tunnistettaisiin paremmin kaupunkisuunnittelussa. Veden ja luonnon läheisyys on ihmisille rauhoittavaa ja rentouttavaa, siksi Eteläpuiston säilyttäminen ainakin osittain viheralueena tukee kaupunkilaisten hyvinvointia.

Keskeisimmät ideat vapaa-ajan ja liikunnan tukemiseksi Eteläpuistossa:

- Entisen speedway-radan sekä Mummukopan kentän kunnostaminen useille eri lajeille sopivaksi
 - Puurakenteiset monitoimikentät, joissa teko- tai luonnonnurmi
 - Juniorijalkapallokentät
 - Pesäpallon ja lentopallon pelaamisen tukeminen kenttiä kunnostamalla
- Vapaa viheralue, kuten esim. Santalahdessa
- Piknik-puisto, rakastavaisten ”pusupuisto”
- Rantabulevardi
 - Toimii samalla ulkoilureittinä Pyynikille
- Perhepuisto:
 - Leikkipuisto
 - Seikkailu- tai teemapuisto
 - Skeittipuisto
 - Parkour-puisto
- Pienoisgolf-radan läheisyyteen sopivat:
 - Petanque, kroketti, kyykkä ym. kenttä
- Talvella kunnollinen pulkkamäki

Erilaisten ”höntsyporukoiden” ja 6-12-vuotiaden lasten joukkuelajien harjoittelupaikoista on Tampereella todella kova pula. Lisäksi kaupungin keskustassa on vain niukalti aidosti viihtyisiä ja rauhallisia viheralueita piknik-väelle ja muille vapaata rentoutumista kaipaaville. Huomionarvoista on, että laadukkaampien monitoimikenttien rakentaminen Eteläpuistoon edellyttää osaltaan huoltorakennusta kuten pukukoppeja ja saniteettitiloja.

4.8. Uimala

Kuva 15. Kelluva uimala.

Tampereelle on jo useiden vuosikymmenten ajan toivottu maauimalaa alan harrastajien toimesta (mm. Moro 29.4.2009). Joitain kuntalaisaloitteita on esitetty myös entisen Palomäen uimalan uudelleen käyttöönottamisesta uimapaikkana, myös talviuimipaikkana. Maauimalan tarvetta on perusteltu muun muassa sillä, että maauimaloita löytyy useilta maamme paikkakunnilta kuten Helsingistä, Hyvinkäältä, Porista, Kotkasta, Turusta, Lahdesta, Kokkolasta, Vuolijoelta ja Pöytyältä.

Selvitystyössä kartoitettiin mahdollisuuksia vastata uintiharrastajien toiveisiin ympärivuotisesta uimalasta entisen Palomäen uimalan paikalla. Uintipaikan toteuttamiseksi löytyi muutamia vaihtoehtoja, joista kaikki mahdollistavat myös rannan ympärivuotisen käytön uimapaikkana.

Uimalan tai uimarannan toteutusvaihtoehtoja olivat:

- Rakennetaan Eteläpuistoon maauimala
- Toteutetaan maauimala kelluvana ratkaisuna Pyhäjärven päälle entisen Palomäen uimalaitoksen kohdalle
- Herätetään uudelleen henkiin Palomäen uimalaitos puurakenteisine laitureineen, hyppytorneineen ja uimaratoineen
- Kunnostetaan entisen Palomäen uimalan paikka tavalliseksi uimarannaksi
- Maauimalan yhteyteen rakennetaan lisäksi ympärivuotinen kylpylä

Kuva 16. Uimalan laiturit.

Tampereella on tällä hetkellä 36 kaupungin ylläpitämää uimarantaa. Varsinaisen maauimalan rakentaminen ja ylläpitäminen kuntarahoitteisesti vaikuttaisi epäilemättä nykyisen rantaverkoston ylläpitämisen edellytyksiin. Maauimalan ylläpitäminen olisi kaupungille arviolta yhtä kallista kuin kaikkien nykyisten uimarantojen ylläpito yhteensä. Kalevaan Tampereen uintikeskuksen yhteyteen on alkujaan kaavoitettu myös maauimala, mutta suunnitelmat odottavat edelleen toteutustaan.

Maauimalasta keskusteltaessa nostettiin muutamissa haastatteluissa esiin myös ajatus lähinnä tamperelaisperheille suunnatusta perhekylpylästä, kaupunkikylpylästä tai viihdekylpylästä, joka sopisi hyvin rantamiljööhön. Maauimalan voisi laajentaa kylpyläkokonaisuudeksi ja sillä voisi olla jokin erityinen teema, jonka avulla se erottautuu kilpailijoista. Kylpylän rakentamisen ja ylläpidon kustannukset ovat kuitenkin korkeat ja liiketoiminnan näkökulmasta taloudellisen kannattavuuden saavuttaminen vaikeaa. Yksi rahoitusmalli voisi olla lomaosakkeiden myynti, jolloin Eteläpuiston rantaan saataisiin myös loma-asumista. Lisäksi Tampereella ja lähiseuduilla on jo muutamia kylpylöitä, joten kilpailutilanne ei välttämättä puolla uuden kylpylän rakentamista.

4.9. Kojut ja toritapahtumat

Keskustorille joulumarkkinoita varten hankittuja puurakenteisia myyntikojuja voidaan hyödyntää myös Eteläpuistossa. Esimerkiksi musiikkitapahtumissa voidaan kojuista rakentaa basaarialue, jossa myydään oheistavaraa ja ruokaa. Oheistuotteiden myynti musiikkitapahtumien yhteydessä on tapahtumajärjestäjille ja artisteille taloudellisesti merkittävää liiketoimintaa. Talvella myyntikojut tukisivat mainiosti talvitapahtumia. Toritapahtumilla voidaan yhdistää Hämeenpuisto ja Eteläpuisto toisiinsa sijoittamalla myyntikojuja ”matkan varrelle” Hämeenpuiston eteläpään Eteläpuiston lisäksi.

5. Toimintojen yhteensopivuuden arviointia

Sopivaa toiminnallista kokonaisuutta suunniteltaessa on otettava huomioon, etteivät kaikki toiminnot ole keskenään yhteensopivia. Seuraavaksi arvioidaan hieman, millaiset toiminnot tukevat toisiaan ja mitkä rajaavat toisensa pois.

Tapahtuma-areenan kehittäminen ja säilyttäminen Eteläpuistossa rajaa pitkällä aikavälillä osin asuinrakentamisen mahdollisuuksia alueella. Tapahtuma-areenan säilyessä puiston alakentällä ei asuntokantaa voida rakentaa ainakaan varsinaiselle puistoalueelle. Melun kantautuminen lähialueille tulee selvittää, jos musiikkiopiston tontille lähdetään suunnittelemaan asuinrakennuksia. Toisaalta, esim. Helsingissä, suhtautuminen suuriin yleisötapahtumiin keskusta-alueella on erilainen kuin Tampereella eikä melua koeta yhtä suureksi ongelmaksi asuinrakennusten läheisyydessä. Tapahtumat voidaankin nähdä luonnollisena osana kaupunkimaista elämäntapaa. Asuinrakentaminen muuttaa tilan yksityiseksi ja jos Eteläpuisto halutaan säilyttää kaupunkilaisten virkistysalueena myös tulevaisuudessa, tulee asuntotuotantoa kohdentaa harkitusti puiston lähialueille, ei itse puistoon.

Tapahtuma-areena, vierasvenesatama, taidemuseo ja teatteritoiminnot puolestaan sopivat hyvinkin yhteen. Tapahtumien järjestäminen ja esim. satama-paviljonki-ravintola-tyyppinen liiketoiminta Eteläpuistossa synnyttäisi osapuolille synergiaa. Ravintolatoiminta ja erilaiset tapahtumat luovat yhdessä hyvän toiminnallisen kokonaisuuden. Vierasvenesataman laiturirakenteita voidaan hyödyntää tapahtumien aikana huoltotiloina. Myös oleskelu- tai perhepuistoidea sopii hyvin yhteen tapahtuma-areenan kanssa, sillä areena mahdollistaa myös esittävän taiteen kuten sirkuksen tai lastenteatterin näytökset puistossa.

Vierasvenesataman rakentaminen ei välttämättä rajaa pois muita Eteläpuiston toimintoja. Satama vie suhteellisen vähän tilaa puistosta eikä sen toiminta häiriinny tapahtuma-areenan läsnäolosta. Sataman yhteyteen voidaan sijoittaa myös muita toimintoja isommaksi kompleksiksi. Edes asuinrakennukset tuskin häiriintyvät sen olemassaolosta.

Puiston liikuntatoiminnot eivät ole oikeastaan ristiriidassa muiden toimintojen kanssa. Kyse on lähinnä siitä, kuinka suuri osa Eteläpuistosta tulisi pyhittää ulkoilulle ja liikunnalle siinä tapauksessa, että alueelle suunnitellaan julkisrakentamista tai asuntokantaa. Ravintolapalveluiden läheisyys voidaan nähdä suorastaan toivottavana liikunnan harrastajien ja heidän läheistensä (lasten vanhemmat) kannalta. Luonnon- tai tekonurmi entisen speedway-radan kohdalla ei ole este suur tapahtumienkaan järjestämiselle, sillä nurmen voi suojata katteella tapahtumien ajaksi. Tapahtuma-areena merkitsee liikunnan osalta kuitenkin sitä, että entinen speedway-rata on käytössä vain tapahtumien ulkopuolisena aikana.

5.1. Hahmotelmia toiminnalliseksi kokonaisuudeksi

Muutamit idea-aihiot toistuiivat useimmissa selvityksen aikana käydyissä keskusteluissa ja näistä voidaan johtaa toiminnallisia hahmotelmia. Hahmotelmien ei ole tarkoitus toimia itsessään suunnitelmina, vaan tarjota ideoita eri toimintojen yhdistämisestä jatkon kokonaissuunnitelman pohjaksi.

Tampereelle perhepuisto

Ajatus koko perheen puistosta eli keskusteluissa erilaisina variaatioina läpi koko selvitystyön. Perhepuistoa on Tampereella suunniteltu myös lidesjärven rantaan, mutta Eteläpuiston erinomainen sijainti puoltaisi perhepuiston sijoittamista lähemmäksi keskustaa. Perhepuiston toiminnallista sisältöä hahmotetaan nyt esittelemällä muutama merkittävä Suomalainen perhepuisto ja niiden toiminnallinen tarjonta.

Parhaimpana esikuvana voidaan pitää *Porin Kirjurinluotoa*, joka on epäilemättä yksi maamme tunnetuimpia piknikpuistoja. Puistossa on seikkailureitti, jonka varrelta löytyy puiston maskotin, Viksu-

variksen pesä, Pelle Hermannin leikkipuisto, Merirosvolaiva, Lilliputin maa, Kolmen Karhun Puisto, uimaranta, liitokiekkorata, pienoisgolfkeskus, Satakunnan Vihertietokeskus, näyttelypuutarha, ulkoilureittejä sekä Kirjurinluoto Arena. Tapahtuma-areena koostuu nurmialueista ja asfaltoiduista väylistä ja se toimii Pori Jazzin ja Sonisphere-festivaalin konserttialueena. Muuna aikana paikka muuntautuu erinomaiseksi rullaluistelualueeksi, pulkkamäeksi ja hiihtoladuiksi. Puisto on tuotteistettu hienosti ja sillä on omat internetsivut, jossa on kattavasti tietoa kaupunkilaisille ja matkailijoille sekä nettikauppa, josta voi ostaa Viksu-varisaiheisia tuotteita. (<http://www.kirjurinluoto.fi/index.html>.)

Myös Pirkanmaalta löytyy *Valkeakosken Apianniemestä* seikkailupuisto kävelymatkan päästä kaupungin keskustasta. Siellä on kaikenikäisille lapsille seikkailuhenkisiä toimintoja kuten laguuni, kiipeilytelineitä ja linnarakennelma. Puistossa järjestetään myös erilaisia tapahtumia, kuten kesäteatterinäytöksiä ja konserteja. Puistoon on vapaa pääsy ja se soveltuu hyvin perheiden piknikpaikaksi. (http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/kulttuuri_ja_vapaa-aika/puistot_ja_virkistysalueet/seikkailupuisto/.)

Suomen ensimmäinen perhepuisto, *Mäki-Matin perhepuisto Jyväskylässä* sijaitsee lähellä kaupungin keskustaa. Paikka on tarkoitettu perheiden vapaaseen oleskeluun, ohjattuihin kerhoihin ja toimintahetkiin. Puisto koostuu kahdesta idyllisestä rakennuksesta ja laajasta ulkoilualueesta. Rakennuksista löytyy leikkihuoneita, keittiö ja wc. Puistosta löytyy intiaanikyliä, hiekkaleikkialue, pelialueita, grillipaikka sekä näyttämö. (http://www.jyvaskyla.fi/paivahoito/perhepuistot/makimatin_perhepuisto/.)

Myös *Lahdessa Launeen* perhepuisto on tunnettu matkailukohde, jossa vierailee noin 100 000 kävijää vuosittain. Noin 3 hehtaarin kokoisessa puistossa on useita kasvilajikkeita, kumpareita, liukumäkiä ja kiipeilytelineitä. Lisäksi sinne on rakennettu linnake vallihautoineen, liikennepuisto sekä virtaava puro ja uima-allas. (<http://www.lahti.fi/www/cms.nsf/www/Launeen%20perhepuisto.>)

Yhteistä näille puistoille on se, että niissä yhdistyvät lapsiperheiden viihtyminen, vapaa liikunta ja oleskelu, tapahtuma-tarjonta sekä kiinteät palvelut. Perhepuistolla voi hyvin toteutettuna ja oikeaan paikkaan sijoitettuna olla myös matkailullista arvoa. Matkailun näkökulmasta perhepuistoidea voidaan kytkeä vaikkapa lapsiperheille tarkoitettuun ”elämysten raittiin”, joka voisi yhdistää Särkänniemen, Muumilaakson ja Eteläpuiston toisiinsa niin, että Eteläpuistossa olisi esim. lastenteatteri tai perhepuisto. Eteläpuistosta voisi puolestaan jatkaa vaikkapa pikkuristeilylle Viikinsaareen ja Hatanpäälle. Eteläpuiston vieressä sijaitseva pienoisgolf-rata yhdistettynä perhepuistoideaan voi synnyttää vastustamattoman vapaa-ajanvieton kokonaisuuden perheille ja kaveriporukoille.

Monitoimikompleksi

Selvityksessä tuli ilmi, että Eteläpuisto kaipaa jonkin ympäri vuoden houkuttelevan maamerkin, kiintopisteen. Yhteistä selvityksen eri näkemyksille oli, että kiintopisteen tulisi olla julkista tilaa (yrittäjä- tai julkisrahoitteista) vastapainona asuinrakentamiselle. Yrittäjävetoinen liiketoimintakonsepti vaatii ympärivuotisia asiakasvirtoja ollakseen kannattava, pelkkä kesäsesonki ei riitä. Selvityksessä kertyneistä ideoista voidaan koota useita mielenkiintoisia toimintakonseptivaihtoehtoja.

Yhtenä konseptina voidaan nähdä *kylpylä-ravintola-kongressikeskus*. Esimerkkinä voidaan pitää Turussa toimivaa Holiday Club Caribaa, joka tarjoaa hotelli-, ravintola- ja kylpyläpalveluiden lisäksi kokous- ja kongressipalveluita. Kylpylässä on tilat 1 000 henkilön tapahtumille, 250 henkilön auditorio sekä muunneltavat kokoustilat erikokoisille ryhmille. Voisiko Eteläpuisto tulevaisuudessa vastata kongressi-, auditorio- ja tapahtumatilakäyttönsä ja samalla tarjota kaupunkilaisille virkistäytymiskeitoja?

Ideaa voidaan soveltaa myös konseptina, jossa toimisi *vierasvenesatama ja paviljonki*, joka olisi muunneltava tila noin 250 henkilön auditorioineen sekä yli 2 000 henkilön tapahtumatiloineen. Palvelukonseptiin kuuluu luonnollisesti myös *kahvila ja ravintola*, jotka voivat palvella perinteisen

ravintolatoiminnan ohessa myös erilaisia tapahtumia. Ravintolapalvelut sekä kokoustilat voivat hyödyntää upeaa järvinäköalaa ja kesällä aurinkoinen terassi houkuttelisi paikalle vapaa-ajanviettäjiä.

Sataman saniteettitilat voidaan sijoittaa niin, että ne palvelevat sekä veneilijöitä, ravintolan asiakkaita että kongressi- ja kokousvieraita, tapahtumajärjestäjiä unohtamatta. Voisipa satamaa komistaa esimerkiksi *majakka*, joka toimisi Eteläpuiston uutena maamerkinä niin maalta kuin järvenkin suunnalta. Tapahtuma-areena ja siellä järjestettävät massatapahtumat sekä vierasvenesatama laajennettuine palveluineen hyötyvät toisistaan; ulkoilmatapahtumien kävijät käyttävät samalla kahvila- ja ravintolapalveluita, toisaalta tapahtumajärjestäjät voivat hyödyntää satamakompleksin tarjoamia tukipalveluita.

Muutamissa keskusteluissa esiintyi ajatus *taidemuseon ja Muumilaakson* sijoittamisesta Eteläpuistoon. Taidemuseo tarvitsee tuekseen muita palveluita, jotta se olisi tarpeeksi vetovoimainen käyntikohde. *Kahvila ja ravintola* voidaan nähdä luonnollisina taidemuseon tukipalveluina, voisipa samaan rakennukseen sijoittaa myös *auditorion*.

Oli toimintakonsepti millainen tahansa, tulee toteutuksessa suosia keskitettyä rakentamista. Toimintojen keskittäminen saman katon alle mahdollistaa muun puistoalueen säilymisen virkistyskäytössä. Kaikkea ei kuitenkaan tarvitse rakentaa kerralla, vaan suunnitelmat voidaan toteuttaa myös vaiheittain. On kuitenkin tärkeää, että laaditaan kokonaissuunnitelma, jonka mukaan voidaan edetä johdonmukaisesti.

6. Tapahtumatarjonta

Eteläpuistossa on aikojen saatossa järjestetty paljon erilaisia tapahtumia, mm. vesiturheilu- ja speedway-kilpailuja, jääkiekko-otteluita, sirkuksia ja musiikkitapahtumia. Puiston rinne on toiminut katsomona kilpailujen ja tapahtumien aikana, mutta tällä hetkellä se on hieman umpeenkasvanut. Yksimielinen näkemys oli, että erilaiset tapahtumat sopivat nykyisin Eteläpuistoon hyvin. Pitkällä aikavälillä tulee tosin ajankohtaiseksi pohtia, kuinka suuria tapahtumia alueella voidaan järjestää siinä tapauksessa, että Eteläpuiston läheisyyteen tulee uusia asuinrakennuksia.

Tapahtumien järjestämisen kannalta ensisijaisen tärkeää on Hämeenpuiston ja Eteläpuiston välisen jalankulkuyhteyden parantaminen. Sitomalla nämä kaksi puistoa liikenteellisesti lähemmäksi toisiaan palvelisi tapahtumia erilaisten kulkueiden aloitus- ja päätöspaikkana. Esimerkiksi vuonna 2010 ensimmäisen kerran järjestetyn ja suuren suosion saaneen Puistofiestan kaltaiset tapahtumat sopisivat erinomaisesti Hämeenpuistoon ja Eteläpuistoon. Vuoden 2010 Puistofiesta keräsi Hämeenpuistoon arviolta noin 16 000 juhlijaa.

Eteläpuistossa järjestettävien tapahtumien kannalta saavutettavuuden lisäksi tärkeäksi kehittämiskohteeksi nousi rinnekatsomon hyödyntäminen. Haastateltavat visioivat rinnekatsomon joko perinteisenä penkkikatsomona tai nurmipäällysteisenä katsomona. Varsinaisten tapahtumien ulkopuolella rinnekatsomo voi toimia alakentän liikuntatoimintojen katsomona esimerkiksi vanhemmille, joiden lapset pelaavat kentällä. Miellyttävä rinnekatsomo houkuttelee myös vapaamuotoiseen oleskeluun puistossa. Rinnekatsomon kunnostaminen sopii hyvin lyhyen aikavälin tavoitteeksi, sillä se ei sulje pois vaihtoehtoja kokonaissuunnitelman laatimisessa.

Selvityksessä tuli esiin laaja kirjo erilaisia tapahtumia, joiden katsottiin olevan sopivia Eteläpuistoon. Tapahtumien järjestäjänä voi toimia ammattilais tapahtumajärjestäjä kuten esim. rock-konserttien kohdalla, mutta myös urheiluseurat, järjestöt, teatterit, kaupunki ja vapaamuotoiset kaupunkilaisten ryhmät voivat mahdollisesti organisoida tapahtumia Eteläpuistoon. Useiden näkemysten mukaan Eteläpuiston tapahtuma-areenaa tulisi painottaa tulevaisuudessa nimenomaan ei-kaupallisten, järjestötoimijoiden organisoimien tapahtumien areenana.

Kaupunkilaisten keskuudessa suosiota saavuttanut Tapahtumien yö sekä ensimmäisen kerran vuonna 2010 järjestetty Puistofiesta voisivat levittäytyä tulevaisuudessa Eteläpuiston areenalle. Myös Tammerfest -kaupunkifestivaalin osalta tunnistettiin halua sijoittaa tapahtumia Eteläpuistoon. Muita selvityksessä esille tulleita merkittäviä potentiaalisia tapahtumia ovat partiolaisten vuosittaiset tapahtumat, Pispalan Sottiisi, Mannerheimin lastensuojeluliiton järjestämän tapahtumat ja aktiviteetit sekä kaupungin nuorisotoimen organisoimat koululaisten loma-ajan kerhotoiminnot ja toimintaleirit.

Seuraavalla sivulla esitetyssä kuvassa on jäsennetty erilaisia tapahtumalajeja, joiden järjestäminen Eteläpuistossa voisi olla toimiva ratkaisu.

Kuva 17. Eteläpuiston tapahtumatarjonta.

6.1. Urheilu- ja liikuntatapahtumat

Kilpailut

Rinnekatsoimosta saadaan kunnostamalla toimiva katsomo monenlaisille vesiurheilutapahtumille. Pyhäjärvenissä voidaan järjestää monenlaisia vesiurheilutapahtumia kuten soutu-, melonta-, uinti- ja kalastustapahtumia.

Entisen speedway-radan kunnostaminen nurmikentäksi mahdollistaisi esimerkiksi lasten ja nuorten jalkapalloturnauksien järjestämisen puistossa. Tampereen kenttäkapasiteetti on tällä hetkellä ääri rajoillaan, kun puhutaan vuosittain 2 - 3 ison, yli 100 joukkueen juniorijalkapalloturnauksen järjestämisestä. Tarjoamalla tarpeeksi nurmikenttiä turnauksien järjestämiseen tuetaan tehokkaasti lasten ja nuorten urheilutoimintaa, sillä turnauksien järjestäminen on urheiluseuroille merkittävä tulolähde. Turnaukset tuovat luonnollisesti rahaa laajemminkin kaupunkiin. Lisäksi esteratsastuskilpailujen järjestäminen Eteläpuistossa nähtiin mahdollisena.

Muut tapahtumat

Erilaiset veneilyyn liittyvät tapahtumat kuten vanhojen puuveneiden näyttely ja veneilyturvallisuustapahtumat sopisivat myös Eteläpuistoon etenkin siinä tapauksessa, että rantaan rakennetaan vierasvenesatama.

6.2. Kulttuuritapahtumat

Koko perheen tapahtumat

Eteläpuiston alakentällä on toiminut muutamina vuosina sirkus. Sijainti on hyvä ja paikalla on tarpeeksi tilaa sirkukselle. Selvityksessä nähtiin, että sirkus sopii Eteläpuistoon myös tulevaisuudessa. Sirkus on kuitenkin paikallaan muutaman viikon ajan ja se tulee ottaa huomioon jos entinen speedway-rata kunnostetaan nurmikentäksi. Tekonurmikenttä voidaan suojata katteella, jolloin sirkuksesta ei koidu sille vahinkoa.

Hämeenpuiston kehittäminen Euroopan pisimpänä taidebulevardina tukee taidetoimintojen sijoittamista myös Eteläpuistoon. Eteläpuisto nähtiinkin sopivana pienimuotoisen ja pääasiassa lapsiperheille suunnatun esittävän taiteen estradina. Alakentän ja rinnekatsomon kunnostaminen, Paviljongin rakentamisesta puhumattakaan, edistäisi Eteläpuiston kehittämistä esittävän taiteen alueena.

Tampereella toimii useita lapsiperheille suunnattuja teattereita sekä muita pienempiä teattereita. Muita esittävää taidetta tarjoavia ryhmiä on mm. Sorin Sirkus. Lisäksi Eteläpuiston läheisyydessä sijaitsee Tampereen Työväen Teatteri. Esittävän taiteen tapahtumista merkittävin on Tampereen Teatterikesä, jonka puitteissa TUTEK (Tampereen yliopiston tutkivan teatterityön laitos) tuo Tampereelle esiintymään ulkomaalaisia teatteriryhmiä.

Konsertit ja festivaalit

Tällä hetkellä yksi Eteläpuiston merkittävin käytötapa on Sauna Open Air -musiikkitapahtuma. Lyhyellä aikavälillä voidaan aluetta kehittämällä lisätä suurten ulkoilmakonserttien määrää Eteläpuistossa. Muutamissa keskusteluissa toivottiin Keskustorin oluttelttojen siirtämistä Eteläpuistoon, mutta eräiden näkemysten mukaan paikka olisi liian syrjäinen sen tyyppiselle tapahtumalle. Myös vanhemman väen suosimat tanssitapahtumat voisivat houkuttaa ihmisiä Eteläpuistoon. Myöhemmässä tulevaisuudessa voidaan harkita, voisiko tapahtuma-areena palvella ainakin pienempien konserttien pitopaikkana.

6.3. Eteläpuiston markkinat tai tori

Yhtenä ideana kävijöiden houkuttelemiseksi alueelle ehdotettiin Eteläpuiston markkinoiden järjestämistä. Tämä tarkoittaa jonkinlaisten myyjäisten pitämistä, ne voisivat olla yleisluontoiset tai teemamarkkinat. Hämeenpuiston taidebulevardin yhteyteen sopii mainiosti esim. taide-, käsityö- ja antiikkikirpputori, jonne ihmiset voisivat kerääntyä vuosittain kaupan teon merkeissä.

Tori- ja myyjäisidean toteuttamisessa voidaan hyödyntää Keskustorin puurakenteisia myyntikojuja. Toritapahtuman järjestäminen myös talviaikaan voisi olla varteenotettava mahdollisuus.

6.4. Talven tapahtumatarjonta

Tampereelle kaivataan tällä hetkellä koko perheen talvitapahtumaa. Takavuosina Hatanpään Arboretumissa järjestettiin suosittu Tuiketta talvipuutarhassa -tapahtuma. Talvimaailma on ollut suunnitteilla myös Pyynikille (Tamperelainen 28.2.2009), mutta suunnitelmat eivät ole toistaiseksi toteutuneet. Ikurissa järjestetään vuosittain Ikuri-Haukuluoman omakotitaloyhdistyksen ja Ikurin Vireen yhteistyönä lumiveistostapahtuma, mutta paikka on hieman syrjäinen ollakseen koko Tampereen talvitapahtuma.

Kuva 17. Suomalaisen Frostiartin taidonnäyte.

Eteläpuisto soveltuu sijainniltaan ja pinnanmuodoiltaan erinomaisesti talvitapahtumapaikaksi. Rinteeseen saa ison pulkkamäen ja ala- ja yläkenttiä voidaan hyödyntää muihin talviharrastuksiin. Talvitapahtuma, oli se sitten talvifestivaali, talvikaupunki, talvirieha tai joku muu nimeltään, visioitiin useita aktiviteettimahdollisuuksia.

Pulkkamäen lisäksi Eteläpuistossa voidaan järjestää rusettiluistelua ja sinne voidaan aurata lasten hiihtorata ja vaikkapa curling-rata. Todelliseksi vetonaulaksi voidaan ajatella Eteläpuistossa järjestettävää jääveistoskilpailua ja -näyttelyä. Myös poro- tai koiravaljakkoajelua voitaisiin järjestää perheen pienimmille. Talvitapahtumaan sopii myös esiintymislava ja ohjelmatarjonta voi olla koko perheelle sopivaa musiikkia tai muuta viihdykettä.

Käytännön järjestelyissä on huomioitavaa, ettei ihmisiä voi päästää liikkumaan Pyhäjärven jälle, koska veden virtaus tekee jäätä paikoitellen vaarallisen. Toimintojen tulisi siis sijoittua ns. kuivalle maalle puiston alaosaan sekä pulkkamatkat speedway-radan viereiseen rinteeseen. Toinen huomioon otettava asia on, että jääveistokset on suojattava tuulelta. Tämä onnistuu teltan avulla, joten Eteläpuistoon tulisi varata tarpeeksi suuri tasainen paikka jääveistosteltalle.

Yleensä ottaen ulkoilmatapahtumien tarjonta painottuu Suomessa vahvasti kesäkauteen. Suomessa ei perinteisesti ole totuttu juhlistamaan esimerkiksi itsenäisyyspäivää kansanjuhlan tapaan (toisin kuin esim. Ranskassa kansallispäivä) kerääntymällä kaupunkien keskustoihin. Talven juhlapäiviä voisikin olla mielenkiintoista tarkastella uudessa valossa; voisiko Tampereelle Eteläpuistoon luoda jonkin ihan uuden tavan juhlia esimerkiksi itsenäisyyspäivää tai laskiaista?

7. Lyhyen aikavälin (5-8 vuotta) kehittämismahdollisuudet

Selvityksessä etsittiin yhtäältä ideoita, joiden pohjalta voidaan hahmottaa pitkän aikavälin kokonaiskuvaa Eteläpuiston alueesta. Toisaalta haluttiin selvittää myös ne kehittämismahdollisuudet, joiden avulla Eteläpuiston käytettävyyttä voidaan parantaa lyhyellä aikavälillä ennen kokonaissuunnitelman laatimista. Lähitulevaisuuden kehittämismahdollisuuksien kartoituksessa kiinnitettiin erityistä huomiota siihen, etteivät lyhyen aikavälin kehittämissuunnitelmat tule vaarantamaan tai estämään alueen pitkän aikavälin suunnittelua avoimelta pohjalta. Näin ollen mielekkäät kehittämissuunnitelmat ovat riittävän edullisia ja tukevat alueen nykyisiä käyttötarkoituksia.

7.1. Tapahtuma-areenan kehittäminen

Kuva 18. Sauna Open Air Eteläpuistossa.

Eteläpuiston nykyisistä käyttömuodoista taloudellisesti merkittävin on ehdottomasti musiikkitapahtumien järjestäminen alueella. Eteläpuistoa kuvailtiin jo tällä hetkellä melko hyväksi, toimivaksi ja tunnetuksi tapahtuma-areenaksi, mutta esiin tuli muutamia merkittäviä kehittämistarpeita.

Konserttitapahtumien lisäksi Eteläpuisto soveltuu erinomaisesti myös monenlaisten järjestöjen tapahtumien pitopaikaksi, koska sinne mahtuu paljon osanottajia, mutta samalla se on edullisempi vaihtoehto kuin esimerkiksi Ratinan stadion, joka on usein järjestöille liian kallis tapahtumapaikka. Tilavuokra suurissa yleisötapahtumissa vaihtelee noin 20 000 – 40 000 euron välissä Ratinan stadionilla. Potentiaalisia Eteläpuiston tapahtumia ovat muun muassa Pispalan Sottiisin kaltaiset kansanmusiikkitapahtumat, urheilutapahtumat, koululaisten loma-ajan aktiviteetit ja eri järjestöjen yleisötapahtumat ja vuosijuhlat. Myös sirkus sopisi lähitulevaisuudessa Eteläpuistoon.

Eteläpuisto luo miellyttävät puitteet myös pienempien tapahtumien järjestämiselle, joille Ratinan stadion voi olla turhan kolkko kokonsa vuoksi. Tapahtuma-areenan kokoa voidaan rajata tarpeen mukaan ja luonnonkaunis ympäristö lisää kävijöiden viihtymistä.

Tapahtuma-areenan olemassaolo ja siitä tiedottaminen kannustavat osaltaan eri ryhmiä aktiivisuuteen ja se luo pohjan myös kaupunkilaisten oma-aloitteisten tapahtumien synnylle. Eteläpuistoa voisikin markkinoida entistä vahvemmin tapahtumajärjestäjille, järjestöille ja urheiluseuroille tapahtuma-areenana. Joitain kehittämistoimenpiteitä on kuitenkin aiheellista tehdä pikimmiten, että tapahtuma-areena palvelisi parhaalla mahdollisella tavalla käyttötarkoitustaan.

Kannattavuuden näkökulmasta suuren ulkoilmatapahtuman vähimmäiskävijämääräksi arvioitiin 15 000 henkilöä, jota on perusteltua käyttää lyhyen aikavälin kehittämisen lähtökohtana. Eteläpuistoa voidaan suhteellisen pienillä kustannuksilla kehittää lyhyellä aikavälillä maksimissaan 15 000 kävijän tapahtuma-areenana. Seuraavaksi esitellään keskeisimmät tämänhetkiset kehittämistarpeet.

Tapahtumajärjestämisen kannalta kehittämisen avainasioita ovat:

- Asianmukaiset, kovapintaiset huoltoreitit
- Aidattu varastoalue
- Riittävä ja turvallinen sähkönsaanti
- Vesipisteitä yleisön ja henkilökunnan tarpeisiin
- Viemärointi
- Tietoliikenneverkko
- Lankapuhelinliittymät
- Tapahtuma-areenan päädyssä olevan kummun tasoittaminen
- Rinnekatsomon siistiminen ja ”parturoiminen”
- Melunhallinnan tehostaminen

Ennen kaikkea huoltoreitin puuttuminen esiintymislavan taakse koetaan ongelmalliseksi nykytilanteessa. Huoltoreitti joudutaan nykyisellään rakentamaan yleisöalueen reunaan, mikä on epäkäytännöllinen ja vaarallista. Tapahtumajärjestäjien puolelta onkin esitetty toive, että asfalttitiessä oleva mutka oikaistaisiin kentälle rekka-autoille sopivaksi ja huoltoreitit tulisi suunnitella siten, että huoltoajoneuvoilla olisi turvallinen pääsy tapahtuma-alueelle myös yleisön ollessa paikalla. Huoltoreittien tulisi riittävän leveitä ja kovapohjaisia ja niiden kautta tulisi voida hoitaa jätteiden tyhjennykset ja tilapäisten vessojen huolto tapahtuman aikana.

Tapahtuma-areenan läheisyyteen toivottiin rakennettavaksi aidattu varastoalue, jossa voidaan tapahtumien aikana säilyttää lyhytaikaisesti alueen rakentamiseen ja ylläpitoon tarvittavia välineitä sekä varastokontteja.

Alueelle on taattava lisäksi riittävä ja turvallinen sähkönsaanti. Sähkökaappien sijoittamisessa tulee minimoida kaapelien vedot ajo- ja kävelyreittien ylitse. Lisäksi tarvitaan riittävä määrä sulakkeita huomioiden muun muassa ravintolakalusteet, puhaltimet, kylmiöt sekä valaistuksen.

Perusinfrastruktuurin vahvistamiseen liittyy myös vesipisteiden rakentaminen tapahtuma-areenan alueelle niin henkilökunnan kuin tapahtumavieraidenkin käyttöön. Vesipisteitä tulisi olla vähintään ravintolatoiminnan ylläpitämiseen, mutta mielellään alueella olisi myös juomavesipisteitä. Myös viemärointiä toivottiin perusinfrastruktuurin kehittämisen osalta.

Sujuva tapahtumien järjestäminen edellyttää toimivia tietoliikenneverkkoja. Tuotantohenkilökuntaa ja esiintyjien tarpeita varten sekä kulunvalvontaan eli lippujen tarkastamiseen tarvitaan tietoliikenneverkkoa. Tietoliikenneverkon lisäksi tarvitaan helppo liityntäsystemi lankaverkkoon väliaikaisia lankapuhelimia ja fakseja varten.

Pyhäjärven rannassa olevan penkereen tasoittaminen mahdollistaisi esiintymislavan sijoittamisen taaemmaksi ja näin yleisötilaa saataisiin kasvatettua. Samoin rinnekatsomon kunnostaminen ulottaisi tapahtuma-alueen myös rinteeseen ja mahdollistaisi esim. VIP-tilan sijoittamisen rinteeseen.

Melunhallintaa voidaan tapahtumien aikana tehostaa suuntaamalla lava ja äänentoisto entistä tehokkaammin. Myös puuston ja rinteiden suunnittelulla voidaan vähentää puuston ulkopuolelle kantautuvaa melua. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota esiintyjien ohjeistamiseen, melunvalvontaan sekä lähialueiden asukastiedotuksen tehostamiseen. Melun kantautuminen kesäteatteriin Pyynikille edellyttää yhteistyötä ja entistä parempaa yhteiskoordinaatiota tapahtumien suunnittelussa ja ajoituksessa.

Tapahtuma-areenan perusrakenteiden kehittämisessä tulisi ottaa huomioon esteettisyys, jotta paikka pysyy miellyttävänä myös tapahtumien ulkopuolella. Areenaan voisi sijoittaa pysyvän esiintymislavan, joka voi olla liikuteltava ja muunneltava.

Näillä edellä mainituilla muutostöillä voidaan Eteläpuiston käytettävyyttä erilaisten tapahtumien paikkana parantaa tuntuvasti. Mainitut kehittämiskohteet ovat merkittäviä tapahtumajärjestämisen sujumuuden näkökulmasta, eivätkä ne ole liian vaativia toimenpiteitä lyhyen aikavälin kehittämisen kannalta. Kunnollisen ja toimivan ulkoilmatapahtuma-areenan olemassaolo vahvistaa Tampereen asemaa tapahtumakaupunkina ja houkuttelee tulevaisuudessa uusia tapahtumia Eteläpuistoon.

7.2. Monitoimikenttien rakentaminen

Eteläpuisto toimii myös kaupunkilaisten vapaa-ajanvieton ja omaehtoisen liikunnan paikkana. Tampereella on suhteellisen vähän liikuntapaikkoja, joissa urheiluseuroihin kuulumattomien, etenkin joukkuelajien harrastajien, on mahdollista harjoitella. Tampereen arviolta 160 000 urheiluseuraan kuulumattoman kuntoilijan lisäksi kaupungissa on 5 000 – 6 000 alle 10-vuotiasta jalkapalloilijaa, joiden tarpeisiin olisi hyvä olla kenttiä myös keskusta-alueella. Onkin perusteltua kunnostaa Eteläpuiston ala- ja yläkentät eli entisen speedway-radan alue ja ns. Mummukopan kenttä korkealaatuisiksi liikuntapaikoiksi. Etenkin puiston yläpäässä oleva kenttä sopisi hyvin monitoimikentäksi, jossa olisi puurakenteiset laidat ja teko- tai luonnonnurmi. Entisen speedway-radan kohdalle sopisi myös joko teko- tai luonnonnurmikenttä.

Kuva 19. Monitoimikenttä saa lapset ja nuoret liikkumaan.

Suomen Palloliitto on toteuttanut ympäri Suomen monitoimikenttähankkeita. Tammikuussa 2011 julkaistun valtakunnallisen Palloliiton ja S-ryhmän yhteisen Monitoimikenttäohjelman tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten liikunnallista aktiivisuutta. Kolmivuotisen yhteistyösopimuksen aikana pyritään rakentamaan sata monitoimikenttää suomalaisten alakoulujen pihoilta. Niiden rahoituksesta osa tulee S-ryhmän alueosuuskaupoilta, osa taas kuntien normaalista liikuntapaikkarahoituksesta. Monitoimikentän rakentaminen on suhteellisen edullista; kokonaisuudessaan kentän rakentaminen maksaa 30 000 – 40 000 euroa.

Eteläpuiston yläkentän kunnostaminen voisi olla mahdollista tällaisen toteutusmallin avulla ja kenttää voisi hyödyntää lyhyen välimatkan päässä sijaitsevat Aleksanterin koulun, Pyynikin koulun sekä ruotsinkielisen Svenska samskolanin oppilaat. Yhdessä koulukadun kenttien kanssa alueelle saataisiin korkealaatuisten liikuntakenttien keskittymä.

Tapahtuma-areenan pienimuotoinen kehittäminen ja monitoimikenttiin panostaminen parantaisivat nopeasti Eteläpuiston käytettävyyttä niin, että pitkän aikavälin suunnitelmamahdollisuudet pysyvät avoimina jatkossakin.

8. Johtopäätökset ja suositukset jatkotoimenpiteiksi

Selvitys kokosi laajasti eri sidosryhmien näkemykset Eteläpuiston kehittämisestä yhteen ”toiveiden tynnyriksi”. Haastatteluihin osallistuneet suhtautuivat Eteläpuiston kehittämiseen idearikkaalla ja innostuneella otteella ja tunne sitoutumisesta oli vahva. Näistä lähtökohdista käsin saatiinkin esiin useita toteuttamiskelpoisia ja tarpeellisia kehittämisehdotuksia. Selvityksessä esille tulleiden ideoiden, ehdotusten ja tarpeiden toivotaan palvelevan jatkossa alueen kokonaisvaltaista kehittämistä ja luovan pohjan kokonaissuunnitelman laatimiselle lähitulevaisuudessa.

Kehittämisen lähtökohdiksi nousivat haastatteluissa saavutettavuuden parantaminen, maisemallisen ilmeen korostaminen, alueen monikäyttöisyys, toimintojen ympärivuotisuus ja niiden suuntaaminen laajoille käyttäjäryhmille sekä tarve palveluiden sijoittamisesta alueelle. Eteläpuisto on etenkin kevyen liikenteen näkökulmasta hankalasta saavutettava ja saavutettavuuden parantaminen oli tärkein kehittämiskohde. Kehittämisen toivottiin perustuvan myös sellaisille ratkaisuille, jotka palvelisivat mahdollisimman laajaa kaupunkilaisväestöä. Eteläpuiston ympärivuotisen houkuttelevuuden uskottiin perustuvan tulevaisuudessa jonkin palveluita tarjoavan rakennuksen sijoittamiselle kiintopisteeksi alueelle.

Haastatteluissa korostui toive Eteläpuiston säilyttämisestä pääosin kaupunkilaisten virkistyskäytössä ja viheralueena. Asuinrakentamisen katsottiin sopivat parhaiten Eteläpuiston läheisille alueille, ei niinkään itse puistoon. Tasapainoisen keskusta-alueen kehittämisen kannalta katsottiin tarpeelliseksi jonkin vetovoimaisen maamerkin sijoittaminen Eteläpuistoon.

Yleinen näkemys oli, että puistoon voitaisiin sijoittaa jokin palveluita tarjoava rakennus, jonka funktiosta esitettiin useita eri variaatioita. Yksimielisimmin hyväksytyjä ideoita olivat vierasvenesataman, kahvilan ja ravintolan sijoittaminen puistoon Pyhäjärven rantaan. Ajatus jalostui useissa keskusteluissa Paviljongiksi, jossa ravintolan yhteydessä olisi kokous-, kongressi- ja tapahtumatilaa. Myös taidemuseon, Muumilaakson ja kylpylän kaltaisia ideoita tuotiin esiin.

Kaupunkilaisten virkistäytymistä ja varsinkin urheiluseuroihin kuulumattomien joukkueläjien harrastajien liikuntamahdollisuuksia haluttiin tukea kunnostamalla entinen speedway-rata ja ns. Mummukopan kenttä monitoimikentiksi sekä kunnostamalla rinnekatsomo. Alueen puistomaisuutta haluttiin korostaa, jotta se houkuttelisi kaupunkilaisia vapaaseen oleskeluun piknikin ja auringonoton merkeissä. Eteläpuistosta ideoitiin useissa keskusteluissa perhepuistoa, samankaltaista kuin esim. Porin Kirjurinluodossa. Eteläpuiston rooli ulkoilureittien kehittämisessä tunnistettiin ja rantareitin tai bulevardin kunnostaminen nähtiin tärkeänä. Eteläpuistoon tai entisen Palomäen uimalan kohdalle toivottiin maauimalaa tai vaihtoehtoisesti uimarantaa kunnostettavaksi tavallisena uimarantana.

Tapahtuma-areenan olemassaoloon Eteläpuistossa suhtauduttiin vaihtelevasti. Suurten konserttitapahtumien järjestämisen merkitys taloudellisesti ja kaupungin maineeseen tunnistettiin, mutta samalla oltiin huolissaan suur tapahtumien lieveilmiöistä kuten roskaamisesta ja melun kantautumisesta lähialueille asuinrakennuksiin. Tapahtumajärjestämisen kannalta toimintaedellytysten varmistaminen jatkossa Tampereella tarkoittaa sitä, että tapahtuma-areenan kehittämiseen ja sen sijaintiin on otettava kantaa lähitulevaisuudessa. Mikäli tapahtuma-areenaa ei lähdetä kehittämään nykyisellä paikallaan Eteläpuistossa, on sille pikimmiten löydettävä uusi paikka, jotta suurten ulkoilmafestivaalien ja konserttien järjestämisen tulevaisuus voidaan jatkossa turvata.

Selvityksen perusteella on selvää, että Eteläpuisto soveltuu lyhyellä aikavälillä hyvin erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Suurten ulkoilmakonserttien ja festivaalien ohella myös erilaiset urheilukilpailut ja -tapahtumat sekä järjestöjen tapahtumat ym. sopisivat Eteläpuistoon. Talviajan tapahtumaksi ideoitiin jonkinlaista Talvimaailmaa, jonka vetonaulana olisi muun muassa jääveistokilpailu.

Eteläpuisto on tällä hetkellä varsin vähäisessä käytössä ja sen käyttötarkoitus on hieman epämääräinen ja jäsentymätön. Puiston erinomaisen sijainnin vuoksi on toivottavaa, että sen käytettävyyttä parannetaan myös lyhyellä aikavälillä. Suhteellisen pienillä toimenpiteillä voidaan Eteläpuisto herätellä henkiin aktiiviseen käyttöön siksi aikaa, kunnes alueen kokonaissuunnitelma valmistuu.

Eteläpuiston käytettävyyttä lyhyellä 5-8 vuoden aikavälillä voidaan tehostaa niin, etteivät kehittämistoimenpiteet ole ristiriidassa pitkän aikavälin kokonaissuunnitelman laatimisen kanssa. Koska Eteläpuiston tapahtuma-areena on ainoa paikka Tampereella, joka soveltuu enimmillään 15 000 kävijän ulkoilmatapahtuman areenaksi, on suositeltavaa panna toimeen tapahtumajärjestämisen näkökulmasta keskeisimmiksi koetut kehittämistoimenpiteet pikimmiten. Alueen markkinointia myös pienempien tapahtumien paikkana tulisi vahvistaa.

Toinen oivallinen lyhyen aikavälin kehittämistoimenpide on pelikenttien kunnostaminen esim. monitoimikentiksi. Näin voidaan nopeasti vastata suureen joukkuelajien vapaan harjoittelun paikkojen tarpeeseen ja parantaa juniorijalkapalloturnauksien järjestämistä Tampereella.

Selvityksessä esiteltiin ideoita toiminnoista, joita Eteläpuistoon voitaisiin sijoittaa pitkällä aikavälillä. Jatkotoimenpiteenä ehdotetaan tehtäväksi selvityksessä esitettyjen liiketoimintakonsepti-ideoiden pohjalta perinpohjaisempi liiketoiminta-analyysi. Tarpeellista on liiketoimintamallin/mallien luominen, markkinoiden arviointi sekä rahoituksen ja ansaintalogiikan analysointi. Tarkemman liiketoiminta-analyysin avulla voidaan kartoittaa realistiset mahdollisuudet Eteläpuistoon sijoitettavista palveluista ja toiminnoista.

Selvitystyön puitteissa mainittiin useita potentiaalisia yhteistyö- ja toteuttajatahoja eri toiminnoille ja tapahtumille, mutta tämän työn puitteissa mahdollisia yhteistyökumppaneita ei kuitenkaan ollut mahdollista ottaa tarkempaan tarkasteluun. Jatkotoimenpiteenä suositellaankin liiketoimintakonseptien konkreettisen hahmottamisen yhteydessä kartoitettavaksi toimijat, jotka voisivat olla mahdollisia hankkeiden toteuttajia ja toiminnan ylläpitäjiä. Tällaisia toimijoita ovat muun muassa sirkukset kuten Sorin sirkus, teatterit kuten Teatteri 2000 ja Tampereen Työväenteatteri, tapahtumajärjestäjät, ravintola-alan yrittäjät, järjestöt kuten MLL sekä hotellialan toimijat.

Koska kyseessä on epäilemättä yksi Tampereen keskusta-alueen arvokkaimmista ja mielenkiintoisimmista kehittämisen kohteena olevista alueista, on alueen kokonaistarkastelu ja arkkitehtikilpailun järjestäminen hyvä tapahtua lähitulevaisuudessa. Selvityksen tuloksena voidaan myös todeta, että Eteläpuiston käytettävyyden parantaminen ja nykyisten toimintojen vahvistaminen on tarpeellista lyhyellä, 5-8 vuoden aikavälillä alueen kokonaistarkastelun ohella. Kehittämisessä korostuu jatkossa tarve kaupungin hallinto-organisaation sisäiselle, eri toimialat ylittävälle yhteistyölle sekä verkostoituminen sidosryhmien välillä, koska Eteläpuiston hallinnoinnista vastaa useat eri toimialat. Selvityksen tulosten perusteella voidaan todeta, että on ajankohtaista koota eri toimijat yhteen ja ryhtyä yhdessä toimeen Eteläpuiston kehittämiseksi.

Lähteet

Aamulehden Moro-liite, 29.4.2009, "Eteläpuistoon maauimala!"

Aamulehti Sunnuntai Asiat -liite 7.9.2009, "Kaupunkikuva – Rantojen uusi aika"

Tamperelainen, 28.2.2009, "Tero Julin ideoi Pyynikille uuden Lumimaailman".

Tampereen kaupunki, kaavoitusyksikkö, maisemasuunnittelu, Hemgårg 2004, Suomen Triכון ranta ja Pyynikin rantapuisto – Kaavoitukseen liittyvä maisemasuunnitelma.

Valoa design 2009, Eteläpuisto ja osuustoimintamuistomerkki, valaistuksen yleissuunnitelma, luonnos.

<http://www.kirjurinluoto.fi/puisto.html>

<http://www.uta.fi/koskivoimaa/kaupunki/1918-40/VI.htm>

<http://www.tampere.fi/ytoteto/puisto/puistot/etelap/etelap.htm>

<http://www.tampere.fi/tiedostot/5yCljF2Hf/puistohistoriikki.pdf>

Pirkanmaan-Satakunnan maanmittaustoimisto

Tampereen kaupungin paikkatietopalvelu

Kuvalähteet:

Kuva 1. Tampereen kaupungin vihersuunnitteluyksikön materiaalia

Kuva 2. <http://www.uta.fi/koskivoimaa/kaupunki/1918-40/VI.htm>

Kuva 3. <http://www.historia.tampere.fi/kulttu/1uima.htm>

Kuva 9. <http://www.laaksonlaiturit.fi/kuvagalleria.php?kieli=1&sivu=referenssit>

Kuva 10. http://www.marinetekgroup.com/app/gallery/gallery/-/dir_id/65

Kuva 11. http://www.marinetekgroup.com/app/gallery/gallery/-/dir_id/120/limit/24

Kuva 12. <http://www.carousel.fi/kuvagalleria/>

Kuva 13. <http://www.ursula.fi/kaivopuisto/site.php?page=05&galleria=7>

Kuva 14. <http://www.kirjurinluoto.fi/albumi.html>

Kuva 15. http://www.marinetekgroup.com/app/gallery/gallery/-/dir_id/118/limit/24

Kuva 16. <http://www.laaksonlaiturit.fi/kuvagalleria.php?kieli=1&sivu=referenssit>

Kuva 17. <http://picasaweb.google.com/frostiart/FrostiartIcesculptures#4995120898490171410>

Kuva 18. <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Etel%C3%A4puisto.jpg>

Kuva 19. http://www.palloliitto.fi/seura/olosuhteet2/monitoimikenttaohjelma_2011-13/

Liite 1. Haastatellut henkilöt

Harri Airaksinen (kaupunginvaltuutettu ja kaupunginhallituksen jäsen, Tampereen kaupunki)

Esa Auvinen (liikuntatoimen isännöitsijä, Tampereen kaupunki)

Kay Bierganns (projektiarkkitehti, Tampereen kaupunki)

Ranja Hautamäki (johtava erikoissuunnittelija, vihersuunnittelu, Tampereen kaupunki)

Eero Huhtakallio (puheenjohtaja, Tampereen Kisatoverit)

Riki Huhtala (tapahtumajärjestäjä, TopEvents/Tammerfest Oy)

Toimi Jaatinen (museotoimenjohtaja, Tampereen kaupunki) (museotoimen johtoryhmän kokous 11.1.2011)

Matti Joki (satamajohtaja, Tampereen kaupunki)

Kari Kankaala (johtaja, kaupunkikehitys, Tampereen kaupunki)

Pekka Kivekäs (tilaajapäällikkö, osaamisen ja elinkeinojen kehittäminen, Tampereen kaupunki)

Timo Koski (kaupunginpuutarhuri, Tampereen kaupunki)

Teemu Kylmäkoski (rakennuttajahortonomi, Tampereen kaupunki)

Jyrki Laiho (elinkeino- ja maankäyttöjohtaja, Tampereen kaupunki)

Jaakko Masonen (kulttuuritoimenjohtaja, Tampereen kaupunki)

Jari Niemelä (päätoimittaja, Tamperelainen)

Jussi V. Niemi (ent. maakuntajohtaja, Pirkanmaan liitto)

Pekka P. Paavola (liikuntatoimenjohtaja, Tampereen kaupunki)

Perttu Pesä (apulaispormestari, Tampereen kaupunki)

Pekka Salmi (kaupunginvaltuutettu ja kaupunginhallituksen jäsen, Tampereen kaupunki)

Jussi Santalahti (tapahtumajärjestäjä, PartySan Production Oy/Sauna Open Air)

Lauri Savisaari (tilaajapäällikkö, sivistys- ja elämänlaatu palvelut, Tampereen kaupunki)

Kirsikka Siik (kaupunginvaltuutettu, Tampereen kaupunki)

Jarmo Tuomiranta (piirijohtaja, Tampere, Suomen Palloliitto)

Liite 2. Eteläpuistoon ehdotetut tapahtumat, toiminnot ja rakenteet

TAPAHTUMAT	LIKUNTA JA VAPAA-AIKA	KULTTUURI	KINTEÄT RAKENTEET
Tapahtuma-areena; konsertit ja festivaalit	Urinti, taivuriinti	Taidepuisto; pysyvät ja vaihtuvat veistokset; jääveistokset	Perhepuisto: keinuja, karuseili, polkuautoja, skeittipuisto, parkour
Puistoriasta	Jalkapallo	Taidebulvardi	Kahvila, ravintola, terrassi
Kesän musiikkitapahtumat	Rantalentopallo	Muurniiaakso	Paviljoni, taansipaviljoni, laululava
Eteläpuiston markkinat	Skeittaus, parkour	Museot: Sara Hiiden, Osuustoiminta, Järjestö	250 - 300 henkilön auditorio
Tanssitapahtumat	Kroketti	Luovien alojen keskus	2 000 - 3 000 hengen muunneltava sali
Keskustorin kaljareitit	Petanque	Sorin sirkus	Vierasvenesatama, aallonvaimennin, kaljastusturi, laivapysäkki
Pispalan Sottiisi	Puistosahkki	Sirkus	Laivojen ja veneiden tankkaus
Lasten teatteritapahtuma	Frisbeegolf	Teatteritoimintaa, lastenteatteri	Montaomi- tai jalkapallokenttä, puurakenteet
Sirkus	Perhepuisto	Konsertit, kansanmusiikki	Pukukopit, wc
Teatteriesitykset, Sorin sirkus	Kyykkä, mölkky	Kulttuurikompleksi	Katetur liikuntakentät
Tori, joulutori	Koripallo		Tapahtuma-areena
Kirjuputori; taide- ja käsityökirjuputori	Piknik, muu vapaa oleskelu		Rinnekatsoimo, nurmikatsomo
Veneliivyn liittyviä; turvallisuus, vanhat puuveeneet	Korttipeluu		Liikuttelava ja muunneltava lava
Kaljastustapahtumat	Auringonotto		Seikkailupuisto, teemapuisto, perhepuisto
Vesiturheilukisat:			
uinti, melonta, soutu, vesihiihto	Melonta		Julkisen toimijan rakennus
Urheilutapahtumat	Ulkoilu		Museo, Muurniiaakso, Taidemuseo
Jalkapalloturnaukset	Pesäpallio		Maauimala, uimaranta
Esteratsastuskilpailut	Venely		Asuinrakennuksia puiston läheisyyteen (tai jopa puistoon)
Kulkueiden aloitus- ja loppetupaikka	Kaljastusturt		Parkkipaikat lähelle
Kouluisten oma-aikojen toimintaleirit	Agility		Cumuluksen laajentuminen
Erialaisten järjestöjen tapahtumat	Seniioriliikunta, kuntoilu		Tekojäätä tai jääkenttä
Täivikaupunki	Pulkkamäki		Lasten hiihtotatu
Jääveistoskilpailu	Luistelu		Kojut: tori, basaarit, neuvontapiste
Ruusteliustelu	Lasten hiihtoharrastus		Sähkökaapit ja vesipisteet
Täivifestivaali, taivirielia			Liikenteelliset ratkaisut: aikkukusilita

Liite 3. Syvyyskartta

